

Nr 3 A.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1921 kl. 3 e. m.

Utlåtande angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet. (1 Avd.)

1:o) I den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t beträffande tredje huvudtiteln under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden samma dag föreslagit riksdagen dels upprättandet av vissa nya befattningar inom utrikesdepartementet, varigenom 1919 års omorganisation av detsamma skulle kompletteras, dels förändringar i representationen utomlands, dels gemensamt avlösningsreglemente och stater för den diplomatiska och konsulära personalen inom utrikesdepartementet samt vid beskickningar och konsulat, dels slutligen vissa förändringar av anslagen under tredje huvudtiteln. Ifrågavarande förslag äro i huvudsak byggda på den framställning rörande omorganisation av utrikesdepartementet och Sveriges representation i utlandet, som inom utrikesdepartementet tillkallade sakkunnige avgivit i sitt betänkande den 20 december 1920, vilket såsom bilaga fogats vid den kungl. propositionen.

Innan utskottet går att behandla de särskilda äskandena i den kungl. propositionen, torde detsamma närmare böra angiva sin ställning till de principer, varpå det av Kungl. Maj:t föreslagna avlösningsssystemet för diplomatisk och konsulär personal är grundat.

*Avlösnings-
systemet.
Kungl. Maj:ts
förslag.*

Ifrågavarande avlösningsssystem ansluter sig nära till det av innevarande års riksdag antagna lönesystemet för statsdepartementen och de centrala verken. De diplomatiska och konsulära befattningshavarna uppdelas i sex olika avlösningsklasser, inom vilka lön och tjänstgöringspenningar sammanlagits till årslön. Den första av dessa avlösningsklasser, omfattande vissa sändebud i utlandet och kabinettssekreteraren, samt den andra, omfattande övriga sändebud och generalkonsuler utomlands samt

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 3 häft. (Nr 3 A—3 B.) 1

avdelningschefer inom departementet, skulle lönetekniskt motsvara de i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartementen och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, 9 § avd. A upptagna lönegrader, avseende manliga tjänstemän i chefs och därmed jämförlig ställning. Tredje avlöningsklassen, omfattande legationsråd och konsuler i tjänst utomlands eller såsom byråchefer i departementet, fjärde, omfattande förste legationssekreterare eller vicekonsuler, samt sjätte avlöningsklassens underavdelning A, omfattande manliga kanslister, överensstämma i lönetekniskt hänseende med, de under nämnda § avd. B upptagna lönegrader, dock att inom nämnda underavdelning upptagas sex olika lönebelopp (motsvarande löneklasser), medan högsta antalet löneklasser inom en lönegrad under avd. B är fem. Sjätte avlöningsklassens underavdelning B, omfattande kvinnliga kanslister, är uppbyggd i nära överensstämmelse med lönegraderna under 9 § avd. C. Vad femte avlöningsklassen angår, intager densamma en särställning. Lönetekniskt sett är den konstruerad närmast i överensstämmelse med lönegraderna under 9 § avd. A, d. v. s. utan förhöjningar av lönen. Detta har i propositionen motiverats med att befattningarna i denna avlöningsklass, eller andre legationssekreterare-, andre vicekonsuls- och byråsekreterare-befattningarna, vore genomgångsposter.

För de inom utrikesdepartementet anställda tjänstemännen skulle de ordinarie löneförmånerna utgöras endast av lön, medan de utomlands anställda dessutom skulle komma i åtnjutande av ortstillägg, beräknade efter levnadskostnaderna på de olika orterna och med hänsyn till de särskilda förhållanden, som äro en följd av deras ställning.

Medan, såsom av det anförda framgår, inga mera framträdande avvikelser i lönetekniskt avseende förefinnas mellan löneplanen i föreliggande kungl. proposition och löneplanen i det allmänna avlöningsreglementet samt vidare, såsom i det följande skall mera utförligt utvecklas, de olikheter av principiell innebörd, som föreligga mellan förslaget till avlöningsreglemente för diplomatisk och konsulär personal och det sistnämnda, icke kunna anses mera avsevärda, är det en icke oväsentlig skillnad mellan de föreslagna lönebeloppen för diplomatiska och konsulära befattningshavare och dem, vilka beviljats åt civila tjänstemän, som kunna anses med dem närmast jämförliga i ställning. I ovannämnda betänkande framhålla sakkunnige, när det gäller beräkningen av löner åt diplomatisk och konsulär personal, att, eftersom de utomlands anställda tjänstemännen förutom lön skulle uppbära ortstillägg, lörens storlek för dessas vidkommande måste bliva av mindre vikt, allenast densamma jämte ortstillägget motsvarar behovet. Utrikesdepartementets

tjänstemän åter skulle icke komma i åtnjutande av ortstillägg, och hänsynen till dem måste därför vid beräklandet av lönebeloppens storlek bliva avgörande. I sin utredning framhålla sakkunnige i anslutning till vissa synpunkter, åt vilka de givit uttryck redan i sitt betänkande den 1 februari 1919, som lades till grund för den samma år genomförda omorganisationen av utrikesdepartementet, hurusom den omständigheten, att utrikesdepartementets tjänstemän vore skyldiga att när som helst underkasta sig förflyttning till tjänst utomlands, vore ägnad att i olika avseenden fördyra deras levnadskostnader och motiverade något högre löner åt dem än åt befattningshavare inom andra centrala verk, vilka med dem vore närmast jämförliga. Vidare framhålles, att utrikesdepartementets tjänstemän för att bereda sig möjlighet att underhålla den personliga kontakt med härvarande representanter för utländska makter, vilken vore av så stor betydelse för deras arbete, svårigen kunde undandraga sig vissa särskilda utgifter. I övrigt får utskottet beträffande innehållet i Kungl. Maj:ts förslag hänvisa till statsrådsprotokollet.

När det vid omorganisationen av utrikesdepartementet år 1919 gällde att genomföra den sammansmältning av tjänsten inom departementet och vid beskickningar och konsulat, vilken måste anses som en huvudförutsättning för en effektiv utrikesrepresentation, medgävo icke förhållandena, att en allmän lönereglering genomfördes inom hela utrikesförvaltningen. Den yttre representationen måste i detta hänseende då lämnas helt åsido, eftersom någon utredning i avlöningsfrågan icke förelåg. Å andra sidan utgjorde fastställandet av enhetliga löner och tjänstgöringspenningar för tjänstemännen inom motsvarande grader i departementet och utomlands en förutsättning för sammansmältningen. Man utgick därvid från de löner och tjänstgöringspenningar, som gällde för befattningshavare vid beskickningar och konsulat, vilka år 1913 blivit enhetligt reglerade, men då dessas belopp icke kunde anses tillräckliga såsom löneförmåner för departementets diplomatiska och konsulära tjänstemän, beviljade riksdagen åt de sistnämnda, i avvaktan på en kommande allmän lönereglering för hela den diplomatiska och konsulära personalen, extra avlöningstillägg. I följd av det sålunda genomförda avlöningssystemet kom flertalet av utrikesdepartementets tjänstemän i åtnjutande av något högre avlöningsförmåner än närmast motsvarande tjänstemän inom övriga departement. Emellertid uttalade riksdagen, att nu berörda förhållande icke innebure någon värdesättning av tjänstemännens inom de olika departementen arbete, utan endast föranletts av önskvärdheten att genomföra en cirkulation mellan befattningshavarne vid beskickningar och

Utskottet.

konsulat och inom utrikesdepartementet samt icke finge på något sätt anses prejudicera en blivande lönereglering för departementen i allmänhet.

När det nu gäller att fatta definitiv ståndpunkt till frågan, huruvida utrikesdepartementets tjänstemän i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag böra tilldelas högre löner än ungefärligen motsvarande befattningshavare i övriga centrala verk, anser sig utskottet böra framhålla, att, ehuru det icke kan förnekas, att förflyttningar av tjänstemän medföra ökning i deras levnadskostnader, ett genomförande av principen om högre löneförmåner för utrikesdepartementets tjänstemän än för andra befattningshavare i motsvarande ställning skulle medföra vittgående konsekvenser. Det måste därvid tagas i betraktande ej blott att genom gällande allmänna avlöningsreglementes 13 § skyldighet för befattningshavare i civil tjänst att underkasta sig förflyttning generellt kommit till uttryck, utan jämväl att inom den militära förvaltningen förflyttningar i mycket stor omfattning förekomma, utan att vid löneförmånernas beräkning hänsyn härtill kan tagas på sätt skett i förevarande förslag för diplomatiska och konsulära tjänstemäns vidkommande.

Vad därefter angår frågan att för sistnämnda tjänstemän vid löneförmånernas beräkning dem åliggande representativa plikter borde beaktas, anser sig utskottet böra framhålla, att så rättvisligen torde böra ske i vad angår kabinettssekreteraren, därest denne är gift, vid vilket förhållande han svårigen kan undandraga sig sådana plikter, men att utskottet icke finner denna synpunkt böra tillmätas generell betydelse vid löneförmånernas fastställande för övriga departementets tjänstemän.

Med iakttagande av den ståndpunkt, utskottet sålunda intager, synas svårigheter knappast uppstå att inordna utrikesdepartementets befattningshavare i löneplanen under 9 § av det allmänna avlöningsreglementet.

Vad då först angår kabinettssekreteraren, synes det utskottet, att han bör hänföras till avd. A 3:dje lönegraden, till vilken i anslutning till förslaget jämväl borde räknas vissa sändebud i utlandet.

De i sakkunnigebetänkandet framlagda skälen för en ökning av avdelningschefernas nuvarande avlöningsförmåner, särskilt den krävande beskaffenhet dessa befattningar utan tvivel måste tillmätas, synas böra medföra, att dessa tjänstemän liksom återstående sändebud och generalkonsuler i utlandet erhålla avlöning enligt avd. A 2:a lönegraden.

Med tillämpning av de jämförelser, sakkunnige anställt mellan befattningshavare i utrikesdepartementet och i andra statsdepartement och med fortsatt iakttagande av de i Kungl. Maj:ts framställning genomförda principerna för jämställighet mellan i utrikesdepartementet och i den yttre representationen anställda tjänstemän skulle:

legationsråd och konsuler, i tjänst såsom byråchefer i departementet eller utomlands, hänföres till 20:e lönegraden,

förste legationssekreterare och vicekonsuler, tjänstgörande i departementet eller utomlands, hänföres till 16:e lönegraden och

byråsekreterarne i departementet ävensom andre legationssekreterare och andre vicekonsuler utomlands uppföres i 13:e lönegraden.

Det med avseende å sistnämnda tjänstemän anförda skäl, varför rätt till uppflyttning i högre löneklass inom lönegraden för dem skulle bortfalla, finner utskottet icke vara av den styrka, att det bör medföra avvikelse från de principer, som tillämpats vid löneplanens uppställning.

Vad därefter angår kanslisterna inom departementet samt vid beskickningar och konsulat, finnes icke någon direkt motsvarighet till dessa befattningshavare inom den övriga statsförvaltningen. De betydande språkkunskaper, som utgöra en förutsättning för utövande av dessa befattningar ej mindre än beskaffenheten av ifrågakommande arbetsuppgifter, som i stor utsträckning måste betecknas såsom kvalificerade, torde böra medföra, att de manliga kanslisterna tilldelas 9:e lönegraden under Avd. B, de kvinnliga 6:e lönegraden under avd. C.

Därest utskottets förslag rörande de olika diplomatiska och konsulära befattningshavarnas inordnande under löneplanen i det allmänna avlöningsreglementet vinner riksdagens bifall, synes emellertid böra samtidigt upptagas till prövning, huruvida tillräckliga skäl föreligga att för nämnda personal fastställa ett särskilt avlöningsreglemente. Kan det icke visas, att verkliga olägenheter bleve en följd av det allmänna avlöningsreglementets tillämpning även å dessa befattningshavare, synes det utskottet, som om strävandet att vinna enhetlighet i avlöningsförhållandena inom de olika grenarna av statsförvaltningen borde vinna beaktande även på förevarande område.

Den granskning av förslaget utskottet verkställt har givit vid handen, att i detsamma influtit en del bestämmelser, vilka synas vara av natur att böra av Kungl. Maj:t meddelas. Bortser man från dessa, återstår att pröva, huruvida de avvikelser från reglementet, som de särskilda förhållandena inom utrikesrepresentationen betinga, äro av sådan art eller så omfattande, att de icke lämpligen kunna inrymmas i en till reglementet sig anslutande kungörelse av liknande beskaffenhet som den, vilken riksdagen redan antagit för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen m. m. En sådan prövning har av utskottet verkställts och givit vid handen, att de svårigheter, som kunde tänkas möta det såsom önskvärt betecknade förfaringssättet, ingalunda äro oöverbanneliga. Resul-

tatet av denna prövning återfinnes i bilagda förslag till kungörelse. Specialmotivering för dess olika bestämmelser skall här nedan lämnas.

A. I fråga om de inom utrikesdepartementet anställda tjänstemännen ligger det i sakens natur, att det allmänna avlöningsreglementet skall kunna tillämpas, utan att mera omfattande kompletterande bestämmelser bliva erforderliga.

1) Den i det föregående omförmälda skyldigheten för utrikesdepartementets diplomatiska och konsulära tjänstemän att underkasta sig förflyttning till tjänst utomlands torde böra uttryckligen fastslås. Detta kan lämpligen ske i anslutning till reglementets 13 § 2 mom., enligt vilket tjänsteman vid centralt verk är pliktig att låta förflytta sig till distrikts- eller lokalförvaltning, jämväl med förändring av tjänstgöringsorten.

2) I kungörelsen bör på grund av vad ovan anförts inflyta en bestämmelse om bidrag till gift kabinettssekreterare för representationskostnad.

B. Först i fråga om befattningshavarna i den yttre representationen framträder kravet på mera omfattande kompletterande bestämmelser till reglementet.

1) Till de i utlandet anställda tjänstemännen utgå enligt gällande stat ortstillägg. Såsom redan anförts, avser Kungl. Maj:ts förslag ortstilläggens bibehållande såsom avlöningsform, och de hava däri upptagits å en särskild stat (Stat för ortstillägg). Utskottet har ingenting att erinra mot en sådan anordning.

I ett stort antal fall är ortstilläggets åtnjutande förbundet med villkor, att från detsamma skola bestridas kostnaderna för kanslilokal. Ur sparsamhetssynpunkt torde en dylik anordning vara fördelaktig. Med hänsyn därtill att konsulernas ämbetslokaler emellertid oftast måste förläggas till för handelsrörelsen och sjöfarten centrala stadsdelar, där bostadslägenheter icke alls eller svårligen kunna erhållas, har för deras vidkommande dock ansetts önskvärt, att särskilda kontorskostnadsbidrag fortfarande utgå. Utskottet finner emellertid, att dylikt bidrag vid vissa i tropiska länder belägna konsulat med mindre väsentligt expeditiönsarbete icke är påkallat.

I de fall, då kronan äger eller besitter fastighet, vari beskickning eller konsulat är inrymt, finnes i Kungl. Maj:ts förslag till ortstilläggsstat angivet, att vederbörande befattningshavare i densamma skall åtnjuta bostad jämte ersättning intill $\frac{3}{4}$ av kostnaderna för uppvärmning och belysning av bostaden jämte kanslilokalerna. Här ifrågasvarande förmån av fri bostad måste anses vara väsensskild från den i lönereglementets 22 § omhandlade, och dess uppförande i avlönings-

staten på sätt som skett synes på grund därav motiverat. Vad angår ersättningen för uppvärmning och belysning finner utskottet ur sparsamhetssynpunkt ändamålsenligt, att vissa fasta belopp, i likhet med vad hittills skett, fastställas i staten.

- 2) I reglementet 2 § 2 mom. stadgas såsom allmän regel, att avlöning utgår från och med den dag tjänsten tillträdes. Denna bestämmelse, som är naturlig, när det gäller den inrikes förvaltningen, kan däremot svårligen tillämpas för den yttre representationens vidkommande, där de nytillsatta tjänstemännen kunna inställa sig å tjänstgöringsorten först efter en understundom avsevärd tids förlopp. Denna omständighet har föranlett en bestämmelse i Kungl. Maj:ts förslag till avlöningsreglemente, att lön skall utgå till tjänsteman från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes. Ifrågavarande bestämmelse likasom den, att ortstillägg skall utgå från och med den dag, då tjänstemannen tillträder tjänst, varmed sådant är förenat, till och med den dag, då han upphör att utöva samma tjänst, har utskottet ansett sig böra upptaga i förslaget till kungörelse. Bestämmelserna innebära en minskning i nu gällande rätt till löneförmåner under den tid, som förflyter mellan avgång från post i utlandet och tillträde till ny befattning därstädes. Med hänsyn till önskvärldheten att införa lika behandling av tjänstemännen i utrikesdepartementet och de utomlands anställda samt av sparsamhetsskäl synes ändringen vara ändamålsenlig.
- 3) I likhet med vad skett i Kungl. Maj:ts förslag anser utskottet att förbud bör i kungörelsen stadgas för tjänsteman att driva handel eller annan näring.
- 4) Genomförandet av principen om enhetliga löner för tjänstemännen inom departementet och de utomlands anställda kräver, att i kungörelsen stadgas, att ort utom landet städse skall anses tillhöra den i löneplanen upptagna ortgruppen G.
- 5) Stadgandet är avsett att komplettera ovan omhandlade B 2).
- 6) Det av sakkunniga motiverade förslaget, att akut svårare klimatsjukdom samt viss annan sjukdom borde jämföras med olycksfall i tjänsten, vilket förslag upptagits av Kungl. Maj:t, anser utskottet med billighet och rättvisa förenligt. Utskottet finner jämväl bestämmelsen i sisträmnade förslag, att det bör läggas i Kungl. Maj:ts hand att bestämma, huruvida eller i vilken mån ortstillägg bör utgå i dylikt fall eller i de fall 16 § 2 mom. i reglementet avser, vara välgrundat och böra inflyta i kungörelsen.
- 7) I likhet med vad för närvarande gäller för utrikesrepresentationens tjänstemän, har i Kungl. Maj:ts förslag upptagits en mera om-

fattande skyldighet för de utomlands anställda befattningshavarna att bestrida vikariat, än i 19 § i avlöningsreglementet stadgas. Förhållandena utomlands göra det knappast möjligt att fastställa viss tidsbegränsning för vikariat. Vidare har det ansetts önskvärt att för undvikande av rese- och andra kostnader sådan tjänsteman ålägges bestrida vikariat, även för befattningshavare i egen lönegrad, varvid vikariatsersättning icke skulle utgå. Utskottet finner dessa bestämmelser välbetänkta och har upptagit dem i sitt förslag till kungörelse.

Vid vikariat å annan ort än vederbörande tjänsteort bör givetvis ortstillägg utgå. De bestämmelser härför, som av Kungl. Maj:t föreslås, har utskottet upptagit med iakttagande likvisst därav, att en något vidsträcktare rätt att fastställa ortstilläggets storlek skulle tillkomma Kungl. Maj:t. Fall kunna nämligen tänkas uppstå, då antingen en minskning eller en höjning av det ortstillägg, som enligt de allmänna reglerna bör utgå, kan visa sig lämplig.

- 8) På sätt skett i Kungl. Maj:ts framställning, hava i förslaget till kungörelse upptagits två fall, då tjänsteman, som icke bestrider sin ordinarie tjänst, men ställer sin arbetskraft till utrikesdepartementets förfogande, bör komma i åtnjutande av fulla avlöningsförmåner. Stadgandet avser allenast att giva författningssenlig grund åt en redan gängse praxis.
- 9) De i förslaget till kungörelse lämnade bestämmelserna om semester överensstämman med de i Kungl. Maj:ts förslag under 11 § föreslagna dock med iakttagande av att utskottet icke funnit skäl upptaga nämnda paragrafs 6 mom. angående skyldighet för sändebud eller konsulatchef att, mot ersättning för resekostnader, minst en gång vart annat år under högst 14 dagar ställa sig till utrikesministerns förfogande för tjänstgöring i departementet eller annorledes på sätt ministern föreskreve. Utskottet förbiser icke betydelsen av de skäl, som förestavat detta mom., men anser, att en alltför utsträckt användning av dess bestämmelser kunde medföra dryga kostnader för statsverket. I de fall, då tjänstemans hemresa kan anses särskilt önskvärd, torde kungörelsens B 8) kunna vinna tillämpning.
- 10) Föreskrifterna om expektansarvode i samband med tjänstemans försättande i disponibilitet överensstämman med de av 1920 års riksdag fastslagna grunder.
- 11) De i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag här återgivna bestämmelser om ekiperingspenningar innebära ej blott en ändring av de grunder, enligt vilka dessa hittills utgått, utan jämväl en höjning av beloppen. I det förra hänseendet ansluter sig utskottet till

vad sakkunnige i princip anfört. Vad beloppen angår, synes ökningen befogad med hänsyn till den starka fördyring, som ägt rum sedan den tidpunkt, då nu gällande belopp fastställdes.

- 12) Den här upptagna bestämmelsen, att begravningshjälp, då tjänsteman avlider utom riket å ort i det land, där han tjänstgör, bör utgå med belopp, som Kungl. Maj:t prövar skäligt, har av sakkunnige motiverats med, att det i avlöningsreglementet upptagna beloppet 500 kronor i ett flertal fall, då tjänsteman avlider utomlands, bleve uppenbarligen otillräckligt. Sakkunnige erinra vidare därom, att, då en diplomatisk eller konsulär tjänsteman i högre ställning avlider i anställningslandet, internationell sedvänja gör nödvändigt, att hans begravning sker under högtidliga former. De anse under sådana omständigheter skäligt, att mera avsevärt bidrag till kostnaderna lämnas av allmänna medel. Utskottet ansluter sig till sakkunniges sålunda framställda mening.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle, såsom redan nämnts, åt de utomlands anställda diplomatiska och konsulära tjänstemännen förutom lön, å vilken i vanlig ordning dyrtidstillägg skulle utgå, beräknas ortstillägg, vilkas storlek avmätes med hänsyn till vederbörandes ställning, ortens dyrhet, skyldigheten att ikläda sig representationskostnader m. fl. dyl. omständigheter härrörande av anställningen i utlandet.

Ortstillägg.
Kungl Maj:ts
förslag.

Förslaget avser en allmän och definitiv omreglering av de nuvarande ordinarie ortstilläggen till diplomatiska och konsulära tjänstemän i utlandet, och behovet därav motiveras framför allt med den betydande stegringen av levnadskostnader samt önskvärdheten av att våra diplomater och konsulärer skola oberoende av personlig förmögenhetsställning kunna komma till användning å vilken som helst post inom dessa förvaltningsgrenar.

Med hänsyn till de fluktuationer i prisläget som allt fortfarande möta, avser det kungl. förslaget emellertid att förutom de sålunda omreglerade ordinarie ortstilläggen åtminstone i viss omfattning borde till tjänstemännen utgå extra ortstillägg, att beviljas på tilläggsstat.

Utskottet delar till fullo Kungl. Maj:ts åsikt, att de nuvarande ortstilläggen mångenstädes icke äro tillräckliga för att bereda vederbörande tjänstemän och särskilt innehavarna av chefsbefattningar möjlighet att upprätthålla sin ställning på ett sätt, varigenom densamma i vårt lands intresse skulle kunna till det förmånligaste utnyttjas. På grund av den av departementschefen anförda omständigheten, att jämviktsläge i prisförhållandena ännu ej uppstått, anser emellertid utskottet, att med den definitiva regleringen av ortstilläggen tills vidare bör anstå och att det otvi-

Utskottet.

velaktiga behovet av ökade löneförmåner i stället under tiden bör tillgodoses genom ett anslag för extra ortstillägg.

I fråga om de nuvarande ordinarie ortstilläggen har utskottet icke att föreslå andra förändringar än vissa smärre jämkningar av beloppen i ett fåtal fall, där särskild utredning syntes utskottet tala härför. Så torde exempelvis ortstillägget för sändebudet i Tokio böra höjas från 24,000 kronor till 30,000 kronor med hänsyn till de utomordentligt svåra hyresförhållandena, som föranlett tilldelandet åt honom av ett särskilt bidrag av 6,000 kronor till kanslihyra. I övrigt föreslår utskottet, att såsom ordinarie ortstillägg uppföras dels de nu från extra anslag bestridda ortstillägg vid befattningar, som för närvarande äro upptagna å extra stat, men enligt utskottets förslag skulle överföras till ordinarie stat och dels under jämförelse med övriga ortstillägg beräknade sådana för de tjänster, vilka föreslagits till nyupprättande. När utskottet alltså avstått från att, såsom i Kungl. Maj:ts förslag förutsattes, söka grunda de ordinarie ortstilläggen å en approximativ beräkning av vad kunde anses utgöra en konstant höjning i prisnivån å vederbörande anställningsorter, är det givet, att de extra ortstillägg utskottet tänkt sig skola utgå icke bliva att betrakta såsom enbart dyrtidstillägg å de ordinarie ortstilläggen, utan de komma även att motsvara den konstanta stegringen i prisnivån. Denna provisoriska reglering finner utskottet lämpligen böra läggas i Kungl. Maj:ts hand. Sina beräkningar av de för extra ortstillägg erforderliga medel har utskottet verkställt på grundval av utredning angående behovet av lönefyllnad vid envar av de ordinarie diplomatiska och konsulära befattningarna och därmed likbenämnda extra tjänsterna utomlands. Utskottet har kommit till den slutsatsen, att det erforderliga anslaget bör bestämmas till ett belopp av 500,000 kronor, häri ingående jämväl höjning av ortsarvoden för å extra stat uppförd personal, om vilken nedan talas.

I likhet med vad Kungl. Maj:ts förslag avser, finner utskottet att dyrtidstillägg enligt allmänna grunder icke bör utgå vare sig å ordinarie eller å extra ortstillägg.

Arvodestater.

I den kungl. propositionen hava vissa diplomatiska och konsulära befattningar, likbenämnda med ordinarie tjänster, äskats på extra stat. I sakkunnigebetänkandet, vartill departementschefen hänvisar, angiväs de skäl, som motivera ett dylikt tillvägagångssätt. När behov av lönad representation yppar sig i ett land, framhålles det, lära statsmakterna att börja med ofta nog icke äga tillgång på det material, som kräves för bedömandet av vare sig representationens omfattning eller de ortstillägg, som böra fastställas för befattningarna. Understundom lärer även

inträffa, att det efter någon tids förlopp visar sig, att behovet av representation endast varit av temporär natur, och att den sålunda bör indragas.

Enligt principerna för det avlöningssystem, som inom utrikesdepartementet redan funnit användning, borde, framhålls det vidare, till dessa befattningar kunna förordnas tjänstemän med fullmakt vare sig inom den avlöningsklass, till vilken den å extra stat uppförda befattningen skulle höra, om den vore upptagen å ordinarie stat, eller inom lägre avlöningsklass.

Den omständigheten, att dessa extra befattningar skilja sig från de ordinarie egentligen endast däri, att statsmakterna ännu ej ansett sig hava vunnit tillräcklig erfarenhet rörande deras konstanta behövlighet eller för ortstilläggens lämpliga avvägande, synes redan i och för sig motivera, att arvoden för de extra befattningarna fastställas till enahanda belopp som för de motsvarande ordinarie med avdrag av belopp, motsvarande pensionsavgifter. Förslaget att upprätta särskilda arvodesstater med olika arvodesgrader och arvodesklasser, vari arvoden beräknats efter denna princip, synes sålunda vara välbetänkt.

Utskottet finner sålunda ingenting att invända mot upprättandet av särskilda arvodesstater enligt de i Kungl. Maj:ts förslag tillämpade principer. Vad angår fastställandet av ortstilläggen vid de extra befattningarna utomlands i en särskild stat, motsvarande staten för de med ordinarie tjänsterna förenade ortstillägg, anser utskottet även en dylik anordning ändamålsenlig.

Däremot finner utskottet det vara förenat med vissa olägenheter, om, såsom i Kungl. Maj:ts förslag skett, gemensamma löne- och arvodesstater med därtill sig anslutande ortstilläggsstater upprättas för den ordinarie och den extra diplomatiska och konsulära personalen i utrikesdepartementet och i utlandet. Utskottet anser, att kostnaderna för dessa båda olika grenar av utrikesförvaltningen var för sig framdeles liksom nu böra komma till ett fullt tydligt uttryck i riksstaten, vars tredje huvudtitel utskottet i anslutning härtill funnit allt fortfarande böra uppställas enligt nu gällande grunder. Denna princip har utskottet också genomfört i det följande.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk tillhörande den civila statsförvaltningen skall från och

Utskottet.

Huvudtitelns uppställning.

med den 1 januari 1922 äga tillämpning å diplomatisk och konsulär personal med iakttagande av de särskilda bestämmelser, som återfinnas i närlagda förslag till kungörelse (bil.).

b) besluta, att, där tjänsteman, å vilken det föreslagna avlöningsreglementet skulle äga tillämpning, jämlikt hittills gällande avlöningsbestämmelser ägt upp bära lönen i förskott, skall vid ingången av januari månad 1922 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1921 innehade, i förskott uppburit för januari månad 1922, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, dock att vid fastställande av nyssnämnda belopp i vad angår sändebud eller generalkonsul icke må tagas i betraktande förmånen av fri bostad jämte fri uppvärmning och fri belysning av densamma.

c) medgiva, att kostnaderna för nu nämnda övergångsanordning må bestridas av de i punkterna 3 och 4 här nedan föreslagna anslagsposterna till löner åt ordinarie befattningshavare.

A. Departementet.

Departementschefen.

2:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen och under åberopande av vad under punkt 1 i utskottets utlåtande nr 2 A anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) från och med år 1922 höja det ordinarie anslaget till departementschefen, ministern för utrikes ärendena, nu 24,000 kronor med 12,000 kronor till 36,000 kronor;

b) besluta, att utbetalningen av avlöningen skall ske månadsvis i efterskott;

c) besluta, att vid ingången av januari månad 1922 skall till departementschefen utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle för sagda månad hava i förskott uppburit, om dittillsvarande avlöningsbestämmelser fortfarande varit gällande;

d) för sistnämnda ändamål anvisa på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

3:o) Enligt den nuvarande sedan den 1 oktober 1919 gällande instruktionen för utrikesdepartementet skola där tjänstgöra en envoyé såsom kabinettssekreterare, fyra ministerresidenter eller generalkonsuler, av vilka en skall vara chef för politiska och handelspolitiska avdelningen, en chef för rättsavdelningen och tillika chef för dess juridiska byrå, en chef för personal- och administrativa avdelningen och tillika chef för dess personal- och räkenskapsbyrå, samt en chef för speciella handelsavdelningen, sex förste legationssekreterare eller konsuler såsom chefer för departementets övriga byråer, åtta andre legationssekreterare eller vicekonsuler samt sju byråsekreterare.

*Departementet.
Departementets
nuvarande
organisation.*

Å arkivet skola tjänstgöra arkivchefen, två förste arkivarier och två andre arkivarier samt å personal- och räkenskapsbyrån en kamrerare.

För handläggning av folkrättsliga frågor av större principiell betydelse är vid departementet fästad en speciellt sakkunnig i folkrätt.

Den politiska och handelspolitiska avdelningen är uppdelad på fyra byråer, av vilka tre, de s. k. politiska byråerna, handlägga politiska och handelspolitiska frågor fördelade dem emellan efter geografiska grunder, under det att den fjärde byrån handhar departementets förbindelser med pressen ävensom andra därmed sammanhängande ärenden.

Rättsavdelningen är uppdelad i juridiska byrån samt byrån för arvs- och ersättningsärenden; personal- och administrativa avdelningen i personal- och räkenskapsbyrån samt byrån för utländska studieresor, passärenden m. m.

Tjänstemännens fördelning å avdelningar och byråer framgår av följande uppställning:

Kabinettssekreteraren (envoyé).

Särskilda sekreterare åt ministern för utrikes ärendena och kabinettssekreteraren: en andre legationssekreterare eller vicekonsul samt en byråsekreterare.

Politiska och handelspolitiska avdelningen.

Avdelningschef (ministerresident eller generalkonsul).

1:a byrån: Chef (förste legationssekreterare eller konsul), en andre legationssekreterare eller vicekonsul.

2:a byrån: Chef (förste legationssekreterare eller konsul), en andre legationssekreterare eller vicekonsul.

3:e byrån: Chef (förste legationssekreterare eller konsul), en andre legationssekreterare eller vicekonsul.

4:e byrån (pressbyrån): Chef (en förste legationssekreterare eller konsul), en andre legationssekreterare eller vicekonsul, en byråsekreterare.

Speciella handelsavdelningen (å extra stat).

Avdelningschef (ministerresident eller generalkonsul), en andre legationssekreterare eller vicekonsul, en byråsekreterare.

Rättsavdelningen.

Avdelningschef (ministerresident eller generalkonsul).

Juridiska byrån: chef (= avdelningschefen), en andre legationssekreterare eller vicekonsul.

Byrån för arvs- och ersättningsärenden: chef (förste legationssekreterare eller konsul), två byråsekreterare.

Personal- och administrativa avdelningen.

Avdelningschef (ministerresident eller generalkonsul).

Personal- och räkenskapsbyrån: chef (= avdelningschefen), en andre legationssekreterare eller vicekonsul, kamreraren, en byråsekreterare.

Byrån för utländska studieresor, passärenden m. m.: chef (förste legationssekreterare eller konsul), en byråsekreterare.

Arkivet.

Arkivchef (kansliråd), en förste arkivarie, två andre arkivarier.

Chiffreringskansliet: chef (förste arkivarie).

En speciellt sakkunnig i folkrätt.

I departementet tjänstgöra slutligen fyra kanslister, nio kvinnliga biträden av tredje graden och nio kvinnliga biträden av andra graden samt en förste vaktmästare, tio vaktmästare och en portvakt.

Med undantag av tjänsterna å speciella handelsavdelningen, en kanslistbefattning, tre kvinnliga biträdesbefattningar av tredje graden, en befattning som kvinnligt biträde av andra graden och två vaktmästare-tjänster, äro samtliga ovannämnda befattningar uppförda å ordinarie stat.

Kungl. Maj:ts
förslag.

I det nu föreliggande förslaget har departementschefen anslutit sig till av sakkunnige anförda skäl för önskvärdheten av en utbyggnad

av utrikesdepartementet på den grundval, som 1919 års omorganisation skapat. Därvid har särskilt framhållits den även efter kriget starkt ökade arbetsbördan samt den i förhållande därtill alltför fåtaliga personalen inom departementet. Det betonas i fråga om departementets diplomatiska och konsulära personal, att de arbetsuppgifter, som åvila denna, i stor omfattning vore av den art, att de ej kunde på ett tillfredsställande sätt lösas, därest tjänstemännen icke bereddes tid till kontinuerliga och ingående studier å vederbörande områden. Detta gällde givetvis i främsta rummet de högre tjänstemännen. Särskilt vad anginge de avdelningschefer, som tillika äro byråchefer, hade det visat sig, att deras tid alltför mycket måst tagas i anspråk för handläggning av löpande ärenden. De kunde till följd härav icke ägna nödig uppmärksamhet åt vissa andra mera betydelsefulla uppgifter, som ävenledes ålåg dem. Med hänsyn härtill har Kungl. Maj:t föreslagit upprättandet på ordinarie stat av tvenne särskilda byråchefsbefattningar, vilkas innehavare i stället för nyssnämnda avdelningschefer skulle förestå respektive juridiska byrån å rättsavdelningen samt personal- och räkenskapsbyrån. För handläggandet av de folkrättsliga frågor, vilka efter Sveriges anslutning till nationernas förbund blivit allt talrikare och allt mera betydelsefulla, har därjämte föreslagits upprättandet å rättsavdelningen av en tredje byrå, folkrättsbyrån. Förutom någon ökning av personalen å arvs- och ersättningsbyrån föreslås slutligen, att chefen för politiska och handelspolitiska avdelningen såsom biträde skulle erhålla en tjänsteman tillhörande fjärde avlöningsgruppen med uppgift bl. a. att vara honom behjälplig vid handläggning av ärenden, som uppstå i anledning av det genom bildandet av utrikesnämnden anordnade närmare samarbetet mellan regering och riksdag i utrikespolitiska frågor.

I fråga om utrikesdepartementets speciella handelsavdelning, vilken hittills endast varit uppförd på extra stat, innebär det kungl. förslaget ingen ändring vare sig i avseende härå eller med hänsyn till antalet befattningshavare och dessas tjänsteställning.

Vad angår icke diplomatisk och konsulär personal i utrikesdepartementet föreslår Kungl. Maj:t att å ordinarie stat måtte uppföras fyra för närvarande å extra stat upptagna befattningar, nämligen tre befattningar som kvinnligt biträde av tredje graden och en befattning som kvinnligt biträde av andra graden. Departementschefen har dessutom, under framhävande av önskvärdheten att tillfälligt anställda skrivbiträden i minsta möjliga utsträckning komme till användning i departementet, ansett att medel borde beviljas till avlöning åt ytterligare tvenne extra kansli-biträden. Vidare begäres en ökning av vaktbetjänte inom departementet,

nämligen å ordinarie stat förutom nu befintliga två extra och två tillfälliga, ytterligare tvenne nya expeditionsvaktjänster.

Utskottet.

Vid det förhållandet att utrikesdepartementet omorganiserats och erhållit en betydligt förstärkt personal så sent som vid 1919 års riksdag måste utskottet ställa sig synnerligen tveksamt till varje ytterligare ökning av departementets arbeskrafter. Endast i ett par avseenden anser sig därför utskottet kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag.

Först och främst gäller detta de föreslagna nya byråchefstjänsterna. Sedan utskottet haft tillfälle inhämta närmare utredning i ämnet, har utskottet kommit till den uppfattningen, att de av sakkunnige och vederbörande departementschef redan i början av år 1919 uttalade betänkligheter med avseende å en sammankoppling av vederbörande avdelningschefs- och ifrågavarande byråchefstjänster besannats. Den ökning av arbetsbördan, som måste tagas i betraktande, framgår av statistiken över utrikesdepartementets inkommande och avgående skrivelser och telegram. Det sammanlagda antalet därav, som år 1914 uppgått till 53,300, steg sålunda år 1918 till 132,000 samt år 1919 till 159,200 för att slutligen år 1920 ökas till 180,800. Av antalet skrivelser under sistnämnda år komma 112,200 enbart på personal- och administrativa avdelningen och 38,600 på rättsavdelningen. Visserligen förefaller det utskottet att någon minskning i arbetsbördan bör kunna påräknas, när mera normala förhållanden än de nuvarande, som tvivelsutan påverkas av krigets följder, inträtt, men behovet av dessa båda befattningar synes likvisst väl motiverat, varför utskottet finner sig böra tillstyrka, att desamma uppföras å utrikesdepartementets ordinarie stat.

Vad angår den speciella handelsavdelningen vill utskottet erinra om riksdagens uttalanden i ämnet i dess skrivelse nr 329 till Konungen den 14 juni 1919. Riksdagen fann det uppenbart, att det för uppnåendet av de syften, som varit förenade med då vidtagna avsevärda utvidgningar av vår representation i utlandet, särskilt inrättandet av nya konsulat samt förstärkningen av handelsattachéinstitutionen, vore nödvändigt att i hemlandet skapa fullt kompetenta organ för att leda och övervaka arbetet. Särskilt ledningen av handelsattachéernas verksamhet samt förmedlandet på ett snabbt och tillförlitligt sätt av fackliga upplysningar till näringslivets tjänst syntes bliva en betydande uppgift, för vilkens handhavande ett särskilt organ erfordrades inom utrikesdepartementet. Då härför med hänsyn till dåvarande handelspolitiska förhållanden krävdes en starkare personalutrustning än som under normala förhållanden kunde anses behövlig, biföll riksdagen förslaget om upprättande av en speciell handelsavdelning.

Densamma borde emellertid liksom kommerskollegii upplysningssektion endast uppföras å extra stat. Riksdagen uttalade därvid, att frågan angående den lämpligaste organisationen av vissa kommersiella informationsorgan och deras förläggning icke föreläge så allsidigt och slutgiltigt utredd, att definitiva beslut för det dåvarande lämpligen borde fattas. Riksdagen ifrågasatte vidare, huruvida icke med ett sådant beslut borde anstå, tills dess frågan om det nya handelsdepartementets ställning till och inflytande över dessa organ samtidigt kunde komma under omprövning.

Med hänsyn till att åt särskilda sakkunniga den 26 sistlidne november uppdragits att verkställa utredning och avgiva förslag rörande de åtgärder, som må anses erforderliga för att med utnyttjande av redan befintliga officiella och enskilda organ åvägabringa största möjliga enhetlighet och effektivitet i fråga om vårt lands kommersiella informationsväsende, finner utskottet i likhet med Kungl. Maj:t det vara riktigast att icke föregripa denna utredning samt att speciella handelsavdelningen tills vidare bibehålles i sitt nuvarande skick och liksom hittills uppföres å extra stat.

Förslaget om ökning av utrikesdepartementets icke diplomatiska eller konsulära personal anser sig utskottet kunna biträda endast såtillvida, att utskottet finner den omständigheten, att utrikesdepartementet i en nära framtid kommer att övertaga de av försvarsdepartementet för närvarande innehavda lokaler inom f. d. Arvfurstens palats, och arkivets planerade förläggande till en i förhållande till övriga ämbetslokaler mera avlägsen del av denna byggnad, vara ägnad medföra behov av två nya ordinarie expeditionsvakter.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i övrigt angående icke diplomatisk och konsulär personal vill utskottet erinra, att kamreraren och förste arkivarierna, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle placeras i lönegraden B. 16, i enlighet med riksdagens numera fattade beslut skola uppföras i lönegraden B. 15.

Å nuvarande anslaget till utrikesdepartementet finnes upptagen en post å 24,000 kronor till vikariatsersättningar, extra biträden m. m., varav 9,500 kronor beräknats åtgå till vikariatsersättningar samt återstoden använts till avlöning åt extra vaktmästare, tillfälligt anställda såsom vikarier eller eljest för särskilda behov, ävensom till arvoden åt vissa manliga biträden, nämligen departementets bibliotekarie, biträde å pressbyrån, chifferingspersonal och siffergranskare. Då nämnda anslagspost av skäl, beträffande vilka utskottet får hänvisa till statsrådsprotokollet, visat sig alldeles otillräcklig, har från utrikesdepartementets besparingar under år 1920 för samma och liknande ändamål använts ett belopp av omkring

B. Övrig personal.

	Lönegrad.
1 kansliråd tjänstgörande såsom chef för arkivet	B 20
2 förste arkivarier	B 15
1 kamrerare	B 15
2 andre arkivarier	B 13
6 kontorsskrivare, kvinnliga	C 5
8 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
1 förste expeditionsvakt	B 3
10 expeditionsvakter	B 1
1 portvakt	B 1

b) godkänna följande stat för utrikesdepartementet att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 412,000
vikariatersättningar, förslagsanslag	» 10,000
arvode till en speciellt sakkunnig i folkrätt	» 8,000
avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. förslagsanslag, högst	» 40,000
Summa kronor	470,000

c) under riksstatens tredje huvudtitel, med utslutande av det under rubriken departementet uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 470,000 kronor;

d) godkänna följande

Arvodesstat för viss extra personal i utrikesdepartementet.*A. Diplomatisk eller konsulär personal.*

1 extra avdelningschef.

Fast arvode: 14,526 . . . . . kronor 14,526

1 extra förste legationssekreterare eller extra vicekonsul.

Fast arvode: 8,250, 8,730, 9,210, 9,690 . . . . . » 9,210

1 extra byråsekreterare.

Fast arvode: 6,207, 6,603, 6,999, 7,455 . . . . . » 6,999

1 extra kanslist.

Fast arvode: för manlig kanslist 4,455, 4,791, 5,163, 5,535,
5,907 . . . . . » 5,535
för kvinnlig kanslist 3,258, 3,474, 3,696, 3,924.

B. Övrig personal.

3 extra kontorsskrivare, kvinnliga.	
Fast arvode: 3,081, 3,267, 3,483, 3,705	kronor 10,449
1 extra kanslibitråde, kvinnligt.	
Fast arvode: 2,481, 2,619, 2,757, 2,925	» 2,757
	<hr/>
	Summa fasta arvoden kronor 49,476
Vikariatsersättning åt ovannämnda personal,	
förslagsanslag	kronor 1,524
	<hr/>
	Summa kronor 51,000

e) till arvoden åt viss extra personal i utrikesdepartementet m. m. å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag å 51,000 kronor;

f) medgiva ej mindre att kostnaderna för den förmån, som avses i 32 § av avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk tillhörande den civila statsförvaltningen, må i vad angår den ordinarie personalen i utrikesdepartementet, bestridas av den i ovan intagna avlöningsstat för utrikesdepartementet uppförda anslagsposten avlöningar åt ordinarie tjänstemän än även att kostnaden för begravningshjälp åt dödsbo efter avliden tjänsteman i befattning upptagen i arvodesstaten för viss extra personal i utrikesdepartementet må bestridas av det för samma arvodesstat avsedda anslag.

B. Sveriges representation i utlandet.

Beskickningar och konsulat.
Översikt av den nuvarande representationen.

4:o) För närvarande finnas 22 beskickningar, varav 15 äro uppförda å ordinarie stat, nämligen i Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Italien, Norge, Ryssland, Spanien och Portugal, Storbritannien och Irland, Turkiet, Tyska Riket, Österrike och Ungern, Nordamerikas Förenta Stater, Argentina samt Japan och Kina. Av övriga beskickningar äro 4, nämligen de i Nederländerna, Polen, Rumänien och Schweiz uppförda å extra stat, under det att för de 3 återstående, i Tjecko-Slovakien, Grekland och Serbo-Kroato-Slovenska riket samt Brasilien, medel anvisats från extra anslaget »tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet». Med avseende å legationen i Brasilien bör anmärkas, att större delen av kostnaderna därför bestridas av medel, anslagna till det å ordinarie stat uppförda generalkonsulatet i Rio de Janeiro, vilket genom denna anordning uppgått i beskickningen.

Samtliga beskickningschefer tillhöra första avlöningsgruppen — avlöningsgrupp taget såsom gemensam beteckning för vad nu i utrikesförvaltningen benämnes löneklass och för däremot svarande avlöningskategori å extra stat — med undantag av sändebudet i Bukarest, vilken är att räkna till andra avlöningsgruppen.

Vidkommande beskickningstjänsterna i tredje avlöningsgruppen äro dessa till antalet 9 å ordinarie stat samt fördelade med förste legationssekreterare vid envar av beskickningarna i Helsingfors, Kristiania, Köpenhamn, Berlin, London, Paris, Petrograd, Washington och Tokio-Peking. Några extra tjänstemän motsvarande de nu nämnda förekomma icke.

I fjärde avlöningsgruppen finnes en andre legationssekreterare vid vardera av beskickningarna i Berlin och London. Dessutom äro anställda 6 extra andre legationssekreterare, av vilka två tjänstgöra i Paris samt de övriga i Rom, Warschau, Tokio och Bryssel. Den ena av de i Paris samt den i Rom anställde extra legationssekreteraren, vilkas befattningar hava ambulerande karaktär, avlönas från extra anslaget »avlöning åt två andre legationssekreterare», de i Warschau och Tokio tjänstgörande legationssekreterarne erhålla å extra stat anslagna arvoden, och de båda återstående avlönas från extra anslaget »tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet».

Några tjänstemän i femte avlöningsgruppen förekomma för närvarande ej i den yttre representationen.

I sjätte avlöningsgruppen finnas 8 beskickningstjänstemän, nämligen en kanslist vid envar av legationerna i Berlin, Bryssel, Buenos Aires, London, Madrid, Paris, Petrograd och Rio de Janeiro. Därjämte äro anställda 5 extra beskickningskanslist i Haag, Warschau, Washington och Tokio med arvoden uppförda å extra stat samt i Rom med avlöning från extra anslaget »tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet».

Vad beträffar den konsulära representationen, finnas, frånsatt det å ordinarie stat upptagna generalkonsulatet i Rio de Janeiro, vilket numera ingår i beskickningen därstädes, 9 generalkonsulat å ordinarie stat, nämligen i Mexiko, Moskva, London, Hamburg, Kapstaden, Montreal, New York, Shanghai och Sydney samt 3 generalkonsulat å extra stat i Batavia, Danzig och Calcutta. Generalkonsulatet i Mexiko har dock även diplomatisk karaktär, enär postens innehavare är anmäld såsom chargé d'affaires.

Av konsulsbefattningarna, vilka tillhöra tredje avlöningsgruppen, äro 5 upptagna å ordinarie stat, nämligen de i Rouen, Petrograd, Riga, Lübeck och Chicago. Extra konsulsposter äro upprättade i San Francisco med avlöning från särskilt anslag, samt i Reval, Omsk och Kovno med avlöning från extra anslaget »upprätthållande av vissa nya konsulat i Ryssland».

I fjärde avlöningsgruppen finnas 8 ordinarie vicekonsuler, anställda Narvik, vid beskickningen i Köpenhamn, vid generalkonsulaten i Hamburg, London och New York, vid konsulatet i Petrograd med tjänstgöringsskyldighet jämväl i Archangel samt vid de olönade konsulaten i Antwerpen och Rotterdam. Dessutom äro å extra stat uppförda en vicekonsulspost i Minneapolis och en i Valparaiso.

För den konsulära representationen äro i sjätte avlöningsgruppen upptagna 7 ordinarie kanslistbefattningar, nämligen två i London samt en i vardera av städerna Moskva, Montreal, New York, Chicago och Shanghai. Extra kanslistbefattningar äro inrättade till ett antal av 5. Av dessa äro kanslistbefattningarna i Mexiko, Kapstaden, Sydney och San Francisco uppförda på extra stat, under det tjänsten som tredje kanslist i London bekostas från särskilt extra anslag.

Beskickningarna.
Kungl. Maj:t. Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till omorganisation av den yttre representationen avser i vad angår beskickningarna, att såsom ordinarie beskickningar skola utöver de nuvarande uppföras dels de båda för närvarande å ordinarie stat upptagna generalkonsulaten i Brasilien och Mexiko och dels de från extra anslag bekostade legationerna i Nederländerna, Polen, Rumänien, Schweiz, Tjecko-Slovakien samt Grekland och Serbo-Kroato-Slovenska riket.

Utskottet. Emot förslaget att definitivt ersätta generalkonsulaten i Brasilien och Mexiko med beskickningar har utskottet så mycket mindre anledning till erinran, som en åtgärd i sådant syfte icke torde kunna antagas medföra högre kostnad, än en nödig omreglering av generalkonsulaternas avlöningsförmåner skulle föranleda. Även finner utskottet det vara uppenbart, att Sveriges intressen i Nederländerna och Schweiz både för närvarande äro och måste antagas komma att i framtiden förbliva av en sådan väsentlig betydelse, att permanent diplomatisk representation bör upprättas för deras tillvaratagande; och vill utskottet alltså tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag att å ordinarie stat nyuppföra beskickningar i Haag, Bern, Mexiko och Rio de Janeiro. Vad däremot angår övriga ovannämnda länder, Polen, Tjecko-Slovakien och vissa Balkanstaterna, kan utskottet, som visserligen fullt behjärtar vikten av att diplomatiska förbindelser med dem upprätthållas, dock icke undgå att finna, att våra handelspolitiska och övriga intressen därstädes icke med nödvändighet måste anses påkalla en diplomatisk representation å ordinarie stat, förrän de blivit av en mer djupgående beskaffenhet än vad nu är fallet. Beträffande Balkanstaterna kommer härtill, att det stadium av utveckling, varuti de svenska intressena där befinna sig, synes utskottet kunna medgiva, att tillsvidare icke mer än ett diplomatiskt organ bibehålles för omhänderhavandet av våra

förbindelser med Rumänien, Grekland och Serbo-Kroato-Slovenska riket. Utskottet föreställer sig, att den sändebudspost, som sålunda kunde få anses tillräcklig, lämpligen tillsvidare borde inrättas i Bukarest, men att dess innehavare såsom ackrediterad även i Aten och Belgrad borde uppehålla sig delar av året även i dessa städer. Om en dylik anordning genomfördes allenast å extra stat, komme ju vid de årliga anslagsäskandena tillfälle erbjuda sig för Kungl. Maj:t att i fall av behov föreslå en ändrad förläggning av beskickningens säte.

Då utskottet sålunda anser, att kraven på diplomatisk representation i Polen, Tjecko-Slovakien, Rumänien, Grekland och Serbo-Kroato-Slovenska riket icke under nuvarande omständigheter behöva tillgodoses annat än genom en anordning av mera provisorisk karaktär, och att gemensam representation bör kunna anordnas i sistnämnda tre länder, vill utskottet förorda, att å extra stat uppföras en beskickning i Polen, en i Tjecko-Slovakien samt en i Rumänien, Grekland och Serbo-Kroato-Slovenska riket med Bukarest såsom sändebudets bostadsort.

Då det emellertid icke kan förutsättas såsom givet, att den internationella situationen skall komma att bibehålla sig i det läge, att icke under instundande budgetår ett eller annat diplomatiskt organ utöver de av utskottet föreslagna kan bliva oundgängligen nödvändigt, vill utskottet förorda, att Kungl. Maj:t för mötande av ett sådant behov bör liksom under de senare åren hava till sitt förfogande ett anslag för tillfälliga poster i utlandet, vilket emellertid ej lär behöva sättas till högre belopp än 30,000 kronor. Det nu sagda har motsvarande tillämpning med avseende å behovet av konsulära organ samt av underordnade diplomatiska och konsulära befattningar, vartill utskottet i det följande återkommer.

Såsom ovan framhållits, tillhöra för närvarande samtliga beskickningschefer med undantag av sändebudet i Bukarest första avlöningsgruppen. Kungl. Maj:t föreslår nu, att efter dess prövning beskickningscheferna skulle kunna tillhöra antingen första eller andra avlöningsgruppen. Sändebuden.
Kungl. Maj:t.

Utskottet finner anordningen, att sändebudsbefattningarna uppföras i två olika avlöningsgrupper ur sparsamhetsskäl och i övrigt vara väl motiverad. Även torde det vara ändamålsenligt att i Kungl. Maj:ts hand lägga avgörandet, i vilket fall en beskickningschef bör tillhöra den högre eller den lägre avlöningsgruppen. För de 19 ordinarie sändebudsposter, som av utskottet föreslås, torde böra beräknas 11 ordinarie befattningar i första och 8 i andra avlöningsgruppen. Med avseende å de tre föreslagna extra sändebudsposterna torde böra beräknas avlöningsförmåner såsom för andra avlöningsgruppen. Proportionen mellan antalet tjänster i de Utskottet.

båda avlöningsgrupperna skulle alltså bli 11:11 eller närmast jämför-
lig med den av Kungl. Maj:t föreslagna.

*Legations-
råden.*
Kungl. Maj:t. Ifråga om antalet beskickningstjänster i tredje avlöningsgruppen
och deras fördelning innebär Kungl. Maj:ts förslag den förändringen, att
tre av dessa befattningar, nämligen i Helsingfors, Kristiania och Köpen-
hamn, skulle utbytas mot sådana i fjärde avlöningsgruppen. Legations-
råd skulle alltså finnas anställda vid beskickningarna i Paris, London,
Berlin, Petrograd, Washington och Tokio-Peking.

Utskottet. Utskottet har intet att erinra mot att antalet legationsrådstjänster
begränsas till ovannämnda 6 å ordinarie stat uppförda befattningar.

*Generalkon-
sulerna.*
Kungl. Maj:t. Beträffande den högre konsulära representationen må först erinras där-
om, att Kungl. Maj:ts förslag i vad angår generalkonsulaten avser — förutom
den i det föregående omnämnda och av utskottet tillstyrkta åtgärden att defi-
nitivt förändra generalkonsulaten i Rio de Janeiro och Mexiko till beskick-
ningar — att å ordinarie stat skulle uppföras de nuvarande ordinarie general-
konsulaten i London, Hamburg, Kapstaden, Montreal, New York, Shanghai
och Sydney samt det å extra stat varande generalkonsulatet i Batavia
ävensom att å extra stat skulle liksom hittills upptagas generalkonsulaten
i Danzig och Calcutta. Av de nuvarande generalkonsulaten skulle alltså
det i Moskva indragas.

Såsom särskilt skäl för att uppföra generalkonsulatet i Batavia å
ordinarie stat har framhållits önskvärdheten av ökade ekonomiska för-
bindelser mellan vårt land och Hollands för vår export ej mindre än
för vår import viktiga kolonialvälde. Förslaget om indragning av gene-
ralkonsulatet i Moskva har motiverats med att all sannolikhet talade för
att en generalkonsulsbefattning i Ryssland åtminstone icke tillsvidare
skulle bli behöfvlig.

Utskottet. Utskottet, som tillstyrker, att generalkonsulaten i London, Hamburg,
Kapstaden, Montreal, New York, Shanghai, Sydney och Calcutta bibehåll-
as, de 7 förstnämnda å ordinarie och det sistnämnda tillsvidare å extra
stat, anser sig på ovan angivet skäl böra förorda förslaget att indraga
generalkonsulatet i Ryssland. Utskottet kan icke dela uppfattningen, att
generalkonsulatet i Batavia redan nu borde uppföras å ordinarie stat.
Utan att underskatta den stora betydelse detta generalkonsulat har för
vår handel på nederländska Ostindien, vill utskottet för sin del förorda,
att med avgörandet av frågan om generalkonsulatets överförande till
ordinarie stat får anstå, till dess ytterligare någon tids erfarenhet vun-
nits rörande utvecklingen av våra ekonomiska förbindelser med neder-
ländska Ostindien.

Även i frågan rörande generalkonsulat i Danzig har utskottet en

från Kungl. Maj:ts avvikande mening. Härvidlag vill utskottet erinra, att de skäl, vilka föranledde generalkonsulatets uppförande å extra stat för 1921, togo sikte väsentligen på stadens betydelse såsom knutpunkt för de kommersiella linjerna till och från Polen. Nu framhålles emellertid i Kungl. Maj:ts förslag, att den politiska och ekonomiska utvecklingen ännu icke tillåtit anknytandet av mera avsevärda handelsförbindelser med Polen och Danzig, samt att det ännu torde vara omöjligt att angiva tidpunkten, när ett verkligt behov av lönad representation i Danzig skulle uppstå; och skulle enligt förslaget med postens besättande anstå, till dess anledning därtill enligt Kungl. Maj:ts beprövande föreläge. Utskottet finner vad sålunda anförts icke giva vid handen, att man skulle hava att räkna med ett oavvisligt behov av ett lönat generalkonsulat i Danzig under nästkommande budgetår. Vid sådant förhållande anser sig utskottet förhindrat tillstyrka förslaget om beviljande av medel för berörda ändamål å 1922 års riksstat.

Med avseende å konsulsbefattningarna, vilka tillhöra tredje avlö- *Konsulerna.*
ningsgruppen, föreslår Kungl. Maj:t, att å ordinarie stat skulle bibehållas *Kungl. Maj:t*
de nu där uppförda konsulaten, nämligen i Rouen, Petrograd, Riga, Lübeck och Chicago ävensom nyuppföras konsulatet i San Francisco, nu upptaget å extra stat, konsulatet i Reval, vartill medel nu utgå från extra anslaget »upprätthållande av vissa nya konsulat i Ryssland» samt ett konsulat i Narvik i stället för det nuvarande lönade vicekonsulatet därstädes, eller alltså sammanlagt 8 befattningar.

Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag i före- *Utskottet.*
varande del utom i vad angår posten i Narvik. Till stöd för förslaget om upprättande av ett konsulat å nämnda ort har anförts huvudsakligen, att, när den nuvarande anordningen, att vissa olönade vicekonsulat vore direkt underställda beskickningen i Kristiania, till följd av de långa avstånden icke medgäve någon mera ingående kontroll eller inspektion, det vore lämpligt att överflytta denna uppsikt å den konsuläre representanten i Narvik, vilken för ändamålet borde erhålla högre tjänsteställning. Vidare framhålles, att Nordnorge säkerligen i framtiden komme att spela en avsevärd ekonomisk roll ävensom att våra intressen på Spetsbergen med fördel kunde bevakas av en lönad konsul i Narvik.

Utskottet delar meningen, att i Narvik bör upprättas ett konsulärt organ, som kan utöva inseende över våra vicekonsuler i Nordnorge. Däremot anser utskottet, att de svenska intressena på Spetsbergen, vilka i flera fall äro av beskaffenhet att kräva handläggning av diplomatisk myndighet, lämpligen fortfarande kunna handhavas av beskickningen i

Kristiania. Under sådana omständigheter och då enligt vad utskottet inhämtat vår konsulära representation i Narvik under de senare åren på ett tillfredsställande sätt provisoriskt utövats av en i staden boende affärsman, anser utskottet, att den lämpligaste lösningen av förevarande spörsmål i avvaktan på en väsentlig utveckling av de svenska ekonomiska förbindelserna med Nordnorge vore upprättandet av ett olönat konsulat i Narvik. Med hänsyn härtill förordar utskottet, att medel icke vidare anslås till något lönat konsulärt organ i nämnda stad.

Enligt vad utskottet sålunda anfört skulle å ordinarie stat upptagas 7 konsulsbefattningar.

Legationssekreterare och vicekonsuler.
Kungl. Maj:t. Vad beträffar de lägre diplomatiska och konsulära tjänsterna såsom legationssekreterare och vicekonsuler, avser Kungl. Maj:ts förslag, att dessa skulle uppdelas å fjärde och femte avlöningsgrupperna. I fjärde avlöningsgruppen skulle beräknas 20 och i femte avlöningsgruppen skulle upptagas 11 ordinarie befattningar. Av dessa skulle följande befattningar vara bundna vid vissa platser, nämligen i fjärde avlöningsgruppen 3 förste legationssekreterarbefattningar i Helsingfors, Kristiania och Köpenhamn och 7 vicekonsulstjänster, nämligen vid beskickningen i Köpenhamn, vid generalkonsulaten i London och New York, i Minneapolis och Boston samt vid de olönade konsulaten i Antwerpen och Rotterdam samt i femte avlöningsgruppen 2 andre vicekonsulsbefattningar, vid generalkonsulaten i London och New York. I fråga om övriga befattningar, 10 i fjärde och 9 i femte avlöningsgruppen, skulle Kungl. Maj:t äga att bestämma rörande fördelningen med iakttagande, att i fjärde avlöningsgruppen skulle finnas högst 7 förste legationssekreterare och 3 vicekonsuler samt i femte avlöningsgruppen högst 6 andre legationssekreterare och 3 andre vicekonsuler. I förslaget angives att dessa 13 förste eller andre legationssekreterare närmast avsåges för användning i Haag med tjänstgöringskyldighet jämväl i Bryssel, i Paris, London, Berlin, Bern med tjänstgöringskyldighet jämväl i Wien, i Warschau, Rom, Aten och Belgrad, Konstantinopel, Washington, Mexico, Buenos Aires med tjänstgöringskyldighet jämväl i Rio de Janeiro, samt i Tokio. De 6 vicekonsulerna eller andre vicekonsulerna beräknades i första hand bliva erforderliga i Hamburg, Petrograd med tjänstgöringskyldighet jämväl i Archangel, Helsingfors, Montreal, Sydney och Chicago.

Utskottet. Utskottet beaktar givetvis angelägenheten av att beskicknings- och konsulatchefer hava till förfogande kvalificerat biträde för det löpande arbetet i tillräcklig omfattning, för att de ej för mindre väsentliga göromål må nödgas åsidosätta sina viktigare ämbetsuppgifter. Men nuvarande budgetära situation synes utskottet mana till att, då det gäller tillgodo-

seende av ifrågavarande behov av arbetskrafter, iakttaga en starkare begränsning av kostnaderna än i Kungl. Maj:ts förslag förutsättes. I betraktande härav har utskottet stannat vid att föreslå, att medel icke anvisas till flera legationssekreterare och vicekonsulstjänster än 17 i fjärde och 8 i femte avlöningsgruppen. Av dessa torde 4 befattningar i den förra avlöningsgruppen böra uppföras å extra stat. Utskottet anser, i överensstämmelse med vad Kungl. Maj:t föreslagit, att förste legationssekreterare alltid böra vara anställda i Helsingfors, Kristiania och Köpenhamn och har i övrigt beräknat, att ordinarie legationssekreterare närmast skola komma till användning i Haag, med tjänstgöringsskyldighet även i Bryssel, Paris, London, Berlin, Bern, med tjänstgöringsskyldighet även i Wien, Washington och Tokio, ävensom att ordinarie vicekonsuler i första hand komma att beordras till tjänstgöring i London och New York, å vilka båda platser en vicekonsul i vardera avlöningsgruppen torde behövas, samt vidare i Helsingfors, Köpenhamn, Hamburg, Antwerpen, Rotterdam, Montreal och Minneapolis, å vilken sistnämnda plats en fast vicekonsulpost i fjärde avlöningsgruppen synes böra upprättas. Av de fyra extra befattningarna har utskottet tänkt sig, att en skulle bestämmas för legationen i Bukarest och att de tre återstående skulle hava karaktären av ambulerande legationssekreterarbefattningar, varvid behovet av en sådan i Sydamerika torde böra beaktas. De stora kostnader, som utsändandet dit av vikarier vid de ordinarie tjänstemännens frånvaro på grund av semester eller annan anledning förorsakar, göra ett dylikt anställande även av sparsamhetshänsyn önskvärt. Upprättandet av ett lönat vicekonsulat i Boston anser sig utskottet icke för närvarande kunna tillstyrka.

I fråga om kanslisttjänsterna — tillhörande sjätte avlöningsgruppen — har Kungl. Maj:t föreslagit, att å ordinarie stat skulle uppföras 14 av de nuvarande ordinarie eller alla med undantag av befattningen i Moskva samt de 10 extra kanslisttjänsterna, ävensom ytterligare 9 befattningar, närmast avsedda för beskickningarna i Helsingfors, Kristiania, Köpenhamn, Konstantinopel och Wien samt för generalkonsulaten i Hamburg, New York och Batavia samt konsulatet i Lübeck. Kungl. Maj:t skulle emellertid inom det i stat fastställda antalet äga bestämma om befattningarnas fördelning å de olika myndigheterna. Slutligen föreslås en extra kanslistbefattning för generalkonsulatet i Calcutta.

Utskottet inser visserligen till fullo nödvändigheten av att i den mån väsentligare arbetsuppgifter vid beskickningarna och konsulatet föreligga, sådant arbete, som med kanslisttjänsterna avses, icke påläggas de mer kvalificerade befattningshavarna. Men utskottet finner sig icke övertygat om den ofrånkomliga behövligheten av ett så stort antal kans-

Kanslister.
Kungl. Maj:t.

Utskottet.

listposter som av Kungl. Maj:t föreslås. Nödigt arbetsbiträde torde nämligen kunna erhållas utan så betydande kostnader som den av Kungl. Maj:t föreslagna anordningen skulle betinga. Under sådana omständigheter och då utskottet anser det av sparsamhetsskäl nödvändigt att begränsa antalet kanslistjänster mer än vad i förslaget skett, vill utskottet föreslå, att tillsvidare icke flera sådana befattningar uppföras än 22 å ordinarie och 3 å extra stat. Utskottet delar mening, att Kungl. Maj:t bör äga besluta om dessa befattningars fördelning mellan beskickningarna och konsulatet, men har vid beräkningen av det föreslagna antalet tjänster utgått från, att kanslistbefattningar vore oundgängligen erforderliga vid följande beskickningar, nämligen i Bryssel, Köpenhamn, Paris, Petrograd, Warschau, Madrid, London, Berlin, Washington, Mexiko, Buenos Aires, Rio de Janeiro och Tokio, vid generalkonsulatet i London, varest 2 tjänster torde erfordras, Kapstaden, Montreal, New York, Shanghai, Sydney, Batavia och Calcutta, samt vid konsulatet i Lübeck, Chicago och San Francisco. De 3 extra kanslistjänsterna äro närmast beräknade för beskickningen i Warschau samt generalkonsulatet i Batavia och Calcutta.

Motion.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två av herr *C. Lindhagen* inom första kammaren väckta motioner, n:ris 89 och 90, vari hemställts,

i motionen nr 89, att riksdagen må,

1:o) i huvudsak för närvarande avslå det under tredje huvudtiteln framförda förslaget om en väsentlig utvidgning av den svenska diplomatin och det därför äskade anslaget, i den mån det ej är betingat av nödig löneförhöjning åt redan anställda funktionärer;

2:o) i sammanhang därmed anhålla, att regeringen ville hänvända sig till såväl folkens förbund som Sovjet-Ryssland, Tyskland, Förenta Staterna och övriga länder, som ej äro medlemmar av nämnda förbund, med hemställan om en gemensamt beslutad allmän omorganisation av världens diplomati i syfte att göra den kompetent för tidens uppgifter och bereda den möjligheter att framträda och verka i sitt kall under enkla vanor utan ömsesidigt anspråk på furstlig lyx och överflöd, samt

i motionen nr 90, att riksdagen, med anledning av regeringens proposition under tredje huvudtiteln om utvidgad diplomati; ville för sin del uttala sig för en självständig svensk representation i republiken Kina och anslå medel därtill eller ock anhålla hos regeringen om förslag i detta ämne till denna eller nästa riksdag.

Beträffande de skäl motionären anfört till stöd för sina förslag får utskottet hänvisa till motionerna.

Vidkommande först motionen nr 89 inskränker sig utskottet, vad dess förra del beträffar till att hänvisa till vad i det föregående anförts med anledning av Kungl. Maj:ts förslag i förevarande avseende.

Ifråga om motionens senare del anser utskottet självfallet, att ett hänvändande till av motionären omförmälda förbund och stater i angivet syfte icke lämpligen bör för vårt vidkommande äga rum.

Utskottet anser alltså att förevarande motion icke må föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

Vidkommande motionen nr 90 vill utskottet med avseende å vår representation i Kina erinra därom, att Kungl. Maj:ts förslag i denna del avser bibehållandet av den nästlidet år beslutade anordningen att under den tid av året, då sändebudet i Tokio, vilken även ackrediterats i Peking, icke uppehåller sig å sistnämnda ort, våra intressen därstädes skola tillvaratagas av en tjänsteman i tredje avlöningsgruppen i egenskap av t. f. chargé d'affaires. Att icke upprättandet av en självständig beskickning i Kina föreslagits är, såsom av betänkandet (sid. 130) framgår, beroende därpå, att förhandenvarande omständigheter icke ansetts giva tillräckligt stöd för en åtgärd, vilken skulle medföra så avsevärda kostnader som den ifrågavarande.

Utskottet finner sig icke av vad motionären anført vara övertygat om behovet av en särskild legation i Peking. I varje fall synes man böra avvakta några års erfarenhet rörande de möjligheter för utvecklingen av våra förbindelser med Kina, som det nyligen genomförda representationssättet må innebära, innan några ytterligare åtgärder vidtagas.

Utskottet anser alltså, att ej heller nu förevarande motion bör föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet i anledning av vad Kungl. Maj:t under punterna 2, 3, 4 och 5 föreslagit hemställa,

I) att riksdagen må, med avslag å herr Lindhagens motion nr 89: I, i vad densamma avser det föreliggande organisationsförslaget, jämte samma motionärs motion nr 90: I,

a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Lönegrad.
11 sändebud	A 3
8 sändebud	A 2
7 generalkonsuler	A 2
6 legationsråd	B 20
7 konsuler	B 20
6 förste legationssekreterare	B 16
7 vicekonsuler	B 16
4 andre legationssekreterare	B 13
4 andre vicekonsuler	B 13
22 kanslistor { manliga	B 9
{ eller	
{ kvinnliga	C 6

b) godkänna följande stat för beskickningar och konsulat, att tillämpas från och med den 1 januari 1922:

Stat för avlöning utom ortstillägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag . . .	kronor 860,000
Vikariatsersättning samt lönefyllnad till vissa konsuls-	
befattningar, förslagsanslag	» 40,000
Expektansarvoden, förslagsanslag	» 27,000
Summa kronor	927,000,

c) godkänna följande stat för ortstillägg:

Stat för ortstillägg.

Europa.

Belgien.

Bryssel:

Sändebud 9,000

Kanslist 1,000

Antwerpen:

Vicekonsul 2,000

Danmark.

Köpenhamn:

Sändebud 17,400

Förste legationssekreterare 2,000

Vicekonsul 2,000

Kanslist . . . . . —

Estland.	
Reval:	
Konsul	6,600
Finland.	
Helsingfors:	
Sändebud	17,400
Förste legationssekreterare	2,000
Vicekonsul	2,000
Frankrike:	
Paris:	
Sändebud	30,600
Legationsråd	6,100
Legationssekreterare	3,800
Kanslist	1,900
Rouen:	
Konsul	5,100
Italien:	
Rom:	
Sändebud	13,800
Lettland.	
Riga:	
Konsul	6,600
Nederländerna.	
Haag:	
Sändebud	17,400
Legationssekreterare	3,800
Rotterdam:	
Vicekonsul	3,800
Norge.	
Kristiania:	
Sändebud	10,800
Förste legationssekreterare	2,000
Ryssland.	
Sändebud	30,600
Legationsråd	6,600
Kanslist	2,000
Konsul	8,100
Schweiz.	
Bern:	
Sändebud	13,800
Legationssekreterare	3,800

Spanien och Portugal.

Madrid:

Sändebud	9,000
Kanslist	1,900

Storbritannien och Irland.

London:

Sändebud	45,000
Legationsråd	6,600
Legationssekreterare	4,800
Kanslist	2,000
Generalkonsul	14,400
Vicekonsul	3,800
2:e vicekonsul	3,800
Kanslist	2,000
Kanslist	2,000

Turkiet och Bulgarien.

Konstantinopel:

Sändebud	9,000
--------------------	-------

Tyska riket.

Berlin:

Sändebud	23,400
Legationsråd	5,100
Legationssekreterare	3,800
Kanslist	1,800

Hamburg:

Generalkonsul	7,400
Vicekonsul	3,300

Lübeck:

Konsul	4,100
Kanslist	1,500

Österrike och Ungern.

Wien:

Sändebud	16,800
--------------------	--------

Afrika.

Brittiska Sydafrika.

Kapstaden:

Generalkonsul	11,400
Kanslist	4,500

Amerika.

Brittiska Nordamerika.

Montreal:

Generalkonsul	16,400
Vicekonsul	5,800
Kanslist	4,500

Förenta Staterna.

Washington:

Sändebud	45,000
Legationsråd	7,600
Legationssekreterare	6,800
Kanslist	4,500

New York:

Generalkonsul	18,400
1:e vicekonsul	6,800
2:e vicekonsul	5,000
Kanslist	4,500

Chicago:

Konsul	12,100
Kanslist	4,500

Minneapolis:

Vicekonsul	6,800
----------------------	-------

San Francisco:

Konsul	12,100
Kanslist	4,500

Mexico, Centralamerika, Väst-Indien, Övre Sydamerika.

Mexico:

Sändebud	22,400
Kanslist	* 4,500

Argentina, Chile, Uruguay, Paraguay.

Buenos Aires:

Sändebud	36,000
Kanslist	* 4,500

Brasilien.

Rio de Janeiro:

Sändebud	30,000
Kanslist	* 4,500

Asien.

Japan och Kina.

Tokio:

Sändebud	30,000
Legationssekreterare	6,600
Kanslist	* 4,500

Peking:

Legationsråd	12,000
------------------------	--------

Shanghai:

Generalkonsul	19,400
Kanslist	* 4,500

Brittiska Australien.

Sydney:

Generalkonsul	14,400
Kanslist	4,500

Summa ortstillägg kr. 782,500

Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister, förslagsanslag, högst 5,000

Summa kronor. 787,500

d) under riksstatens tredje huvudtitel med utslutande av de under rubrikerna beskickningar och konsulat och vikariatsersättning vid beskickningar och konsulat samt lönefyllnad till vissa konsulsbefattningar uppförda ordinarie anslagen, under rubriken beskick-

* Ytterligare 1,000 kronor om kanslisten äger tillräcklig kännedom i landets språk.

Anm. 1. Sändebuden i Paris, Kristiania, Madrid, London, Konstantinopel, Berlin samt generalkonsuln i Hamburg åtnjuta fri bostad.

Dessutom utgår till nu nämnda tjänstemän ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings- resp. konsulathus med följande belopp, nämligen:

3,000 kronor för sändebudet i Paris,
2,400 » » » » Kristiania,
1,000 » » » » Madrid,
3,000 » » » » London,
2,000 » » » » Konstantinopel,
3,000 » » » » Berlin,
1,000 » » » » generalkonsuln i Hamburg,

varjämte 5,000 kronor för enahanda ändamål avses för statens fastighet i Petrograd.

Anm. 2. Ortstillägg för beskickningschef, som icke åtnjuter fri bostad, samt för generalkonsuln i Shanghai avser även kostnaden för kanslilokal.

ningar och konsulat uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 1,715,000 kronor;

e) godkänna följande:

Arvodesstat för viss extra personal i utrikesrepresentationen.

3 sändebud.		
Fast arvode: 14,526	kronor	43,578
2 generalkonsuler.		
Fast arvode: 14,526	»	29,052
1 extra förste legationssekreterare.		
Fast arvode: 8,250, 8,730, 9,210, 9,690	»	9,210
3 extra förste legationssekreterare.		
Fast arvode: 8,250, 8,730, 9,210, 9,690	»	27,630
3 extra kanslist.		
Fast arvode för manlig kanslist: 4,555, 4,791, 5,163, 5,535, 5,907	»	16,605
för kvinnlig kanslist: 3,258, 3,474, 3,696, 3,924 . . .	»	—
	Summa kr.	126,075

Vikariatsersättning för ovannämnda personal, förslagsanslag kr. 3,000

Summa kronor 129,075

f) godkänna följande stat för ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen:

Stat för ortstillägg för viss extra personal i utrikesrepresentationen.

Polen.

Warschau:

Sändebud 17,400

Kanslist 1,900

Tjecko-Slovakien.

Prag:

Sändebud 9,000

Rumänien.

Bukarest:

Sändebud 13,800

Legationssekreterare 3,800

Brittiska Indien.

Calcutta:

Generalkonsul	19,400
Kanslist	4,500

Nederländska Ostindien.

Batavia:

Generalkonsul	19,400
Kanslist	4,500
3 ambulatoriska förste legationssekreterare	14,000

Summa kronor 107,700

Anm. Ortstilläggen för ovan nämnda sändebud och generalkonsuler avse även kostnaderna för kanslilokal.

g) till *arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen* å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, 237,000 kronor;

h) under riksstatens tredje huvudtitel till *tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet* å extra stat för år 1922 uppföra ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor;

i) till *extra ortstillägg åt ordinarie och extra personal i utrikesrepresentationen* å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 500,000 kronor;

k) medgiva ej mindre, att kostnaderna för den i avd. B mom. 12 i utskottets förut omförmälda förslag till kungörelse avsedda förmån må bestridas av den i ovan intagna avlöningsstat för beskickningar och konsulat uppförda anslagsposten avlöningar åt ordinarie tjänstemän än även att kostnaden för begravningshjälp åt dödsbo efter avliden tjänsteman i befattning upptagen i arvodesstaten för viss extra personal i utrikesrepresentationen må bestridas av det för samma arvodesstat avsedda anslag.

II) att herr Lindhagens motion nr 89: I, mom. 2:o) icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Ekiperingspenningar.

[6]

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att under rubriken ekiperingspenningar, möbler, reparationer m. m. i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 70,000 kronor.

Utskottet finner icke ändamålsenligt, att ifrågavarande olika behov tillgodoses under ett och samma anslag, utan anser att ekiperingspenningar böra såsom hittills utgå från ett särskilt ordinarie förslagsanslag. Medel till reparationer av statens fastigheter i utlandet samt möblering av desamma torde böra beviljas under ett anslag, vilket bör finna plats nedan under avdelning D. Diverse. Utskottet, som alltså i det följande återkommer till denna fråga, får nu hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1922 höja ordinarie förslagsanslaget till ekiperingspenningar, nu 15,000 kronor, med 15,000 kronor till 30,000 kronor.

6:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att, i stället för det nuvarande ordinarie bestämda anslaget till kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler, under samma rubrik i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 120,000 kronor.

Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler.

Utredning i ämnet återfinnes å sid. 44 i statsrådsprotokollet och 171 i betänkandet.

[7]

Utskottet finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag med den ändring, att anslaget erhåller karaktär av förslagsanslag, högst, 120,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i stället för det nuvarande ordinarie bestämda anslaget till kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler, under samma rubrik i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag, högst, 120,000 kronor.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att, i stället för det nuvarande ordinarie förslagsanslaget ersättningar till olönade konsuler och vicekonsuler, under rubriken ersättningar till olönade konsuler i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 120,000 kronor.

Ersättningar åt olönade konsuler.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 44 i statsrådsprotokollet och 172 i betänkandet.

[8]

Det nuvarande anslaget har under senare år avsevärt överskridits i följd av den inträdda stegringen i kontorskostnader. Att beräkna ett anslag i proportion härtill torde emellertid, såsom i Kungl. Maj:ts förslag

framhålles, ej vara erforderligt, enär de olönade konsulerna i viss mån tillföras ökad gottgörelse för sina utgifter genom den höjning, som år 1920 ägt rum av expeditionsavgifterna. För ändamålet synes utskottet ett anslag å 100,000 kronor vara tillfyllest.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må från och med år 1922, i stället för det ordinarie förslagsanslaget ersättningar till olönade konsulter och vicekonsulter, under rubriken ersättningar till olönade konsulter uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 100,000 kronor.

*Personliga
gottgörelser
för mistade
konsulat-
avgifter.*

8:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 9) och under åberopande av vad statsrådsprotokollet i ämnet innehåller (sid. 45) får utskottet hemställa,

[9]

att riksdagen må till *personliga gottgörelser för mistade konsulatavgifter* på extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 5,000 kronor.

Attachéer.

[10]

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att, i stället för det nuvarande ordinarie reservationsanslaget diplomat- och konsulsaspiranter, under rubriken attachéer (aspiranter) i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie reservationsanslag av 100,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet (sid. 45) och i betänkandet (sid. 64, 65 och 163).

Med avseende å ifrågakvarande tjänstemäns avlöningsförmåner föreslås anordningen, att ett mot lön svarande fast arvode bestämmes för varje attaché, och att därtill för de utomlands anställda läggas belopp motsvarande ortstillägg. Dyrtidstillägg skulle utgå allenast å grundarvodena.

Emot införandet av nu berörda princip har utskottet intet att erinra.

Ej heller har utskottet något att invända mot storleken av det för avlöning åt attachéer begärda beloppet. Även för närvarande står för omförmälda ändamål till Kungl. Maj:ts förfogande ett belopp av 100,000 kronor, varav emellertid ett belopp av 44,000 kronor är uppfört å extra stat.

Under nu rådande situation finner utskottet det icke lämpligt att frångå det sålunda tillämpade systemet med uppdelning å ordinarie och

extra stat av de för ändamålet anvisade medlen och anser alltså, att ett belopp av 44,000 kronor fortfarande bör uppföras å extra stat.

Beträffande den föreslagna förändringen av det ordinarie anslagets benämning anser utskottet Kungl. Maj:ts förslag tillräckligt motiverat därigenom, att enligt gällande antagningsbestämmelser den förutvarande skillnaden mellan diplomat- och konsulsaspiranter bortfallit.

Det förstärkningsanslag, som utskottet alltså anser böra anvisas å 1922 års extra stat, bör, i motsats till vad som är fallet med det nuvarande extra anslaget för ändamålet, vilket är betecknat såsom reservationsanslag, erhålla naturen »förslagsanslag, högst».

Då såsom bekant under senare tid delade meningar gjort sig gällande angående dispositionen och bokföringen av dylika förstärkningsanslag, har utskottet ansett lämpligt att i detta sammanhang klarlägga sin ställning till frågan, och vill utskottet i sådant avseende anföra följande.

Om man till en början frånser den beteckning, förstärkningsanslagen erhållit, torde det ligga i sakens natur, att avsikten med dessa är, att de få disponeras under enahanda villkor, som moderanslaget. Då reservationsanslagen även efter budgetårets utgång stå till förfogande och ej äro avsedda endast för utgifterna under ett visst år, lära även förstärkningar i reservationsanslag vara avsedda att på liknande sätt disponeras.

Anledningen till att anslagen detta oaktat erhållit beteckningen »förslagsanslag, högst», framgår av följande.

I december 1916 framlade numera generaldirektören P. Södermark efter därtill erhållet uppdrag förslag till de extra anslagens beteckning, därvid föreslogs, att av de extra anslagen en del måtte betecknas såsom »förslagsanslag, högst», och en del såsom reservationsanslag, men att de s. k. förstärkningsanslagen — enär besparingar å dessa ju borde behandlas på samma sätt som moderanslagen — måtte lämnas *utan beteckning*. Departementschefen ansåg åter, att förslagets huvudsakliga syfte kunde uppnås, om man med särskild beteckning försåg de anslag, som borde behandlas såsom »förslagsanslag, högst», under det att de anslag, som borde behandlas såsom reservationsanslag, lämnades utan beteckning. I sådant fall erfordrades emellertid en särskild åtgärd i fråga om förstärkningsanslagen; och om dessa anförde departementschefen att »då de i det övervägande antalet fall fortfarande såsom hittills lära komma att under budgetåret överföras till de respektive anslag, de äro ämnade att förstärka, utan olägenhet kunde i regel förses med beteckningen »förslagsanslag, högst».

Riksdagen biträdde emellertid sakkunnigförslaget att även de anslag, som vore av reservationsanslags natur, borde få denna natur i riksdagen uttryckligen angiven. I fråga om förstärkningsanslagen åter lämnades departementschefens förslag utan erinran.

Härav framgår alltså, att när förstärkningsanslagen fingo beteckningen »förslagsanslag, högst», såväl Kungl. Maj:t som riksdagen utgått ifrån att de i allmänhet komma att i sin helhet under budgetåret omföras till vederbörande moderanslag; och vid sådant förhållande lärer den omständigheten, att de erhållit beteckningen »förslagsanslag, högst» icke innebära något hinder för Kungl. Maj:t eller, där anslaget ställts till någon myndighets förfogande, för denna myndighet att låta verkställa sådan omföring. Snarare torde avsikten med anslagens beteckning såsom »förslagsanslag, högst» just hava varit att framkalla en sådan omföring, så att det nya anslaget ej komme att stå kvar såsom ett särskilt anslag, vilket måhända kunde tänkas bli följden, om det betecknades såsom reservationsanslag.

Om före budgetårets utgång sådan omföring icke skett, får denna omständighet givetvis icke inverka på dispositionsrätten till anslaget, utan detta står fortfarande till förfogande för det ändamål, vartill det beviljades, nämligen icke för vissa utgifter under budgetåret utan för förstärkning av moderanslaget.

Den till stöd för en motsatt uppfattning anförda omständigheten att »förslagsanslag högst» av riksdagen definierats såsom »sådana till maximibelopp fixerade anslag, vilka ej få disponeras efter budgetsårets utgång och som alltså i den mån, de ej under sagda år tagits i anspråk, skola till kassafonden överföras» är ej avgörande för den nu föreliggande frågan. Om utgifter, tillhörande ett visst budgetår, icke hinna under samma år utbetalas och bokföras, kunna de, på sätt i kungl. brev den 13 februari 1920 föreskrives, avföras i nästkommande års räkenskap, och detsamma måste givetvis gälla en omföringsåtgärd, tillhörande ett visst budgetår.

Kungl. Maj:t har också nyligen i ett särskilt fall förklarat den omständigheten, att ett å 1920 års tilläggsstat uppfört förstärkningsanslag av riksräkenskapsverket överförts till kassafonden, icke utgöra hinder för att det nu överföres till det reservationsanslag, det är avsett att förstärka.

Ur praktisk bokföringssynpunkt synes det slutligen riktigast och lämpligast, att inga utgifter direkt bokföras å förstärkningsanslaget, utan att alla utgifter, efter sistsnämnda anslags omföring, bokföras å huvudanslaget.

Med återopande av det sålunda anförda hemställer utskottet under nu förevarande punkt,

att riksdagen må från och med år 1922, med uteslutande av det under rubriken diplomat- och konsulsaspiranter upptagna ordinarie reservationsanslaget diplomat- och konsulsaspiranter, under rubriken attachéer (aspiranter) uppföra ett ordinarie reservationsanslag å 56,000 kronor.

10:o) Under hänvisning till vad under nästföregående punkt anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget attachéer (aspiranter) på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 44,000 kronor.

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att i stället för det nuvarande ordinarie bestämda anslaget militär- och marinattachéer under samma rubrik i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag, högst, 128,000 kronor. Militär- och
marin-
attachéer.
[11]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet (sid. 46) och betänkandet (sid. 36, 64, 65, 163).

Enligt förslaget skulle militär- och marinattachéerna, med bibehållande av sin militära avlöning jämte dyrtidstillägg därå, av medel under tredje huvudtiteln åtnjuta arvoden, vilka borde bestämmas till att motsvara ortstillägg, och vara dyrtidstillägg ej skulle utgå. Behovet av dylika attachéer har givetvis beräknats med utgångspunkt från nuvarande internationella situation.

Utskottet finner, att den föreslagna principen för militär- och marinattachéernas avlöning är lämplig. Med avseende å det belopp, som borde å riksstaten för år 1922 uppföras till arvoden åt dessa tjänstemän, har utskottet däremot en från Kungl. Maj:ts avvikande mening. Det synes nämligen utskottet, att man under nuvarande omständigheter icke kan med tillräcklig grad av sannolikhet beräkna behovet av militär- och marinattachéer för en så lång tid framåt, som borde förutsättas, när det gäller fastställandet av ett ordinarie anslag till att täcka avlöningskostnaderna för en viss personalgrupp i dess helhet. Fastmer är utskottet av den åsikten, att, om så prövas oundgängligen nödvändigt, vid sidan

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 3 häft. (Nr 3 A, 3 B.) 6

av det ordinarie anslaget, vars belopp med hänsyn till inträdd prisstegring torde böra något höjas, tillsvidare, liksom under de senare åren skett, erforderliga belopp beviljas å tilläggsstat. Utskottet anser sig icke kunna förorda större ökning av det ordinarie anslaget än med 12,000 kronor.

Någon ändring av det ordinarie anslagets natur lärer icke nu böra vidtagas.

På grund av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må från och med år 1922 uppföra det ordinarie bestämda anslaget militär- och marinattachéer med ett från 28,000 till 40,000 kronor förhöjt belopp.

Förstärkning av ordinarie reservationsanslaget, handelsattachéer.

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att, i likhet med vad innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1922 till extra handelsattachéer anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

Utredningen återfinnes i betänkandet (sid. 37, 65, 165).

[12]

I fråga om avlöningen för samtliga specialattachéer med undantag av militär- och marinattachéer har föreslagits, att viss del av deras arvoden, 12,000 kronor, skulle bestämmas till att motsvara lön, under det återstoden skulle motsvara ortstillägg. Endast å den förra delen av arvodena skulle dyrtidstillägg utgå.

Förslaget om en uppdelning av arvodena åt ifrågavarande tjänstemän synes utskottet vara lämpligt. Emellertid anser utskottet, att grundarvudet bör sättas lägre än som föreslagits, och tillstyrker utskottet, att ett belopp av 9,000 kronor bestämmas att motsvara lön.

Utan att finna en sådan reglering av arvodena hava betydelse för frågan om specialattachéernas och de ordinarie tjänstemännens inbördes tjänsteställning, vill utskottet betona, att det avdrag å arvode, specialattaché bör vidkännas under ledighet från tjänsten, lämpligen bör fastställas i överensstämmelse med vad gäller för ordinarie tjänsteman i närmast motsvarande lönekategori.

I övrigt har utskottet intet att erinra med anledning av förevarande förslag, utan hemställer,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget handelsattachéer å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 140,000 kronor.

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att under rubriken socialattachéer i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie reservationsanslag av 75,000 kronor.

Social-
attachéer.
[13]

Utredningen i ämnet återfinnes i betänkandet (sid. 37, 65, 166).

Beträffande principen för socialattachéernas avlöande hänvisar utskottet till vad under nästföregående punkt anförts.

Det belopp, 50,000 kronor, vilket för närvarande såsom extra reservationsanslag står till Kungl. Maj:ts förfogande för ifrågavarande ändamål är tillfyllest för avlöande av tre socialattachéer. Den föreslagna ökningen av anslagsbeloppet skulle möjliggöra upprättandet av ytterligare en socialattachébefattning.

Utskottet finner emellertid en utvidgning av socialattachéinstitutionen särskilt under nuvarande budgetära situation icke vara tillräckligt stöd för en uppfattning om institutionens permanenta behövlighet. Under sådana omständigheter vill utskottet för sin del förorda, att anslag till socialattachéer beviljas på samma sätt och med enahanda belopp som hittills skett.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *socialattachéer* på extra stat för år 1922 bevilja ett reservationsanslag å 50,000 kronor.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att å extra stat för år 1922 till lantbruksattachéer anvisa ett reservationsanslag av 77,000 kronor.

Lantbruks-
attachéer.

För utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet (sid. 47) och betänkandet (sid. 38, 65, 166).

Den nuvarande representationen å lantbruksområdet utgöres av tvenne lantbruksstyrelsen underställda lantbrukskonsulenter, vilkas avlöningar bestridas av det å nionde huvudtiteln uppförda extra förslagsanslaget, högst, 29,000 kronor till befrämjande av avsättningen i främmande länder av alster av svenska lantbruket m. m. Av samma anslag gåldas expenser och resekostnader för konsulenterna.

Kungl. Maj:ts förslag avser nu, att den hittillsvarande lantbruksrepresentationen skulle ersättas med en organisation av lantbruksattachéer, anordnad på i huvudsak samma sätt som socialattachéinstitutionen. Ge-

nom det begärda anslaget skulle möjliggöras anställandet av lantbruksattachéer i Berlin, London, Warschau och Washington.

Utskottet, som hyser starka betänkligheter mot den ytterligare utvidgning av specialattachéinstitutionen, som inrättandet av en lantbruksattachéorganisation skulle innebära, måste redan av denna anledning ställa sig tveksamt till förevarande anslagsäskande. Då härtill kommer, att den i ämnet hörda fackmyndigheten, lantbruksstyrelsen, i sitt utlåtande uttalat sig för ett uppskov tillsvidare med genomförandet av den ifrågasatta förändringen av vår lantbruksrepresentation, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka åtgärder i av Kungl. Maj:t föreslagen riktning. Förslag om uppförandet av anslag för bestridande av kostnaderna för de nuvarande jordbrukskonsulenternas verksamhet torde ankomma på jordbruksutskottet att för riksdagen framlägga.

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

Extra biträden och vaktbetjänte vid beskickningar och konsulat.

[15]

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att det ordinarie bestämda anslaget extra biträden, kanslivaktmästare och andra utgifter vid beskickningar och konsulat, nu 32,200 kronor, må under benämningen extra biträden och vaktbetjänte vid beskickningar och konsulat i riksstaten för år 1922 uppföras med ett förhöjt belopp av 70,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes i betänkandet (sid. 167).

Till förstärkning av ifrågavarande ordinarie anslag har alltsedan år 1920 å extra stat uppförts ett särskilt förslagsanslag, högst, 40,000 kronor, avsett företrädesvis för bestridande av kostnaderna för de extra biträden, vilka måste anlitas till följd av rådande särskilda förhållanden, framför allt att fylla de krav på mycket omfattande passexpedition, som göra sig gällande, sedan resandeströmmen efter fredsslutet nått en osedvanlig stegring, och det av kontrollhänsyn befunnits nödvändigt, att de resande skola vara försedda med pass.

Dyrtidstillägg utgå på omkring halva antalet av ersättningsbeloppen från det ordinarie och på samtliga gottgörelser från det extra anslaget.

Förutom ovanberörda höjning av det ordinarie anslaget till 70,000 kronor föreslår Kungl. Maj:t, att det extra förstärkningsanslaget upptages till 67,000 kronor. Dessa anslagsökningar skulle möjliggöra, att ersättningarna till de extra biträdena och vaktbetjänte höjdes så, att dyrtidstillägg ej vidare behövde därå utgå. Endast i fråga om drogmanen vid

beskickningen i Konstantinopel skulle arvodet vara förenat med dyrtidstillägg.

Det ordinarie anslagets ökning från 32,200 till 70,000 kronor skulle, enligt vad utskottet inhämtat, avse ersättning för mistade dyrtidstillägg med omkring 15,000 kronor, arvodesförbättring åt drogmanen med 12,000 kronor, åt vissa vaktmästare vid beskickningarna med 2,800 kronor, öfverflyttande till detta anslag av lämpligen avvägda arvodesbelopp för vissa befattningar vid beskickningar och konsulat å ordinarie stat, vilka befattningar kunna väntas vara permanent erforderliga och avförande därifrån av vissa andra, vilkas framtida erforderlighet ej kan för närvarande fastställas, ungefärligen 8,000 kronor.

Upptagandet av det extra anslaget till 67,000 kronor i stället för 40,000 kronor skulle väsentligen avse ersättning för mistade dyrtidstillägg, samt möjliggöra mötandet av kommande ökat behov av biträden vid passexpedition samt vaktmästare vid beskickningar och konsulat. Särskilt har därvid beräknats uppstående behov av dylik personal; därest förbindelserna med Ryssland återknytas.

Utskottet finner från principiell synpunkt sett icke lämpligt, att ett mot dyrtidstillägg å arvodena svarande belopp inräknas i det ordinarie anslaget och anser sålunda, att detta icke bör ökas till högre belopp än 55,000 kronor. Det extra anslaget torde böra begränsas till enahanda belopp. Utskottet förutsätter, att dyrtidstillägg ej komma att utgå å avlöningar bestridda från förevarande och närmast följande anslag.

På grund härav får utskottet under förevarande punkt hemställa,

att det ordinarie bestämda anslaget extra biträden, kanslivaktmästare och andra utgifter vid beskickningar och konsulat må från och med år 1922 under benämningen extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat i riksstaten uppföras med ett till 55,000 kronor förhöjt belopp.

16:o) I anledning av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 16) och under återopande av vad under nästföregående punkt anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av anslaget extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat* å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 55,000 kronor.

Förstärkning av anslaget extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat.

[16]

C. Internationella byråer m. m.

Internationella skiljedomstolens byrå i Haag. 17:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 18) och under återopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 55) i ämnet innehåller hemställer utskottet,

[18]

att riksdagen må till bestridande av Sveriges andel i kostnaderna under år 1921 för *den internationella skiljedomstolens byrå i Haag* å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 6,100 kronor.

Interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat. 18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat för år 1922 å extra stat för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst, av 12,000 kronor.

[19]

Beträffande härför anförda skäl får utskottet hänvisa till vad statsrådsprotokollet i ämnet innehåller (sid. 56).

Utskottet anser, att det bidrag, som utöver det sedvanliga beloppet å 2,000 kronor för ifrågavarande ändamål bör beviljas för nästkommande år, torde kunna begränsas till 8,000 kronor, och får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen må såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för *interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat* för år 1922 å extra stat för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor.

Kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp under år 1922. 19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp under år 1922 å extra stat för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst, av 75,000 kronor.

[20]

Utskottet får hänvisa till vad i statsrådsprotokollet anförts angående gruppens beräknade utgifter för år 1922. Då utskottet anser att någon begränsning i omkostnaderna kan åvägabringas, torde gruppens budget böra uppgöras med följande i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag sänkta belopp:

1) Förvaltningskostnader, trycksaker, porto, maskin-skrivning, vård av bibliotek, inköp av litteratur, inbindning och dylikt	Kr. 8,000: —
2) Resebidrag till den interparlamentariska unionens och det nordiska interparlamentariska förbundets rådsmöten »	6,000: —
3) Nordiskt interparlamentariskt delegerademöte i Sverige	Kr. 37,000: —
resebidrag . . . . . »	4,000: —
	» 41,000: —
4) Sveriges andel i kostnaderna för arbeten, som ut-föras gemensamt av de tre nordiska gruppernas sekretariat »	15,000: —
	<u>Summa kronor 70,000: —</u>

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen må såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för *riksdagens interparlamentariska grupp under år 1922* å extra stat för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst, 70,000 kronor.

20) I enlighet med Kungl. Maj:ts föreslag och under åberopande av den utredning, som i statsrådsprotokollet (sid. 58) anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må besluta, att ej mindre det ursprungligen såsom bidrag till täckande av kostnaderna för den svenska gruppens av den interparlamentariska unionen deltagande i unionens XX:de konferens å extra stat för år 1915 anvisade förslagsanslag, 15,000 kronor, än även det anslag av 4,500 kronor, vilket för den händelse den XIX:de konferensen skulle hava ägt rum redan år 1915, ursprungligen anvisats å extra stat för år 1916 såsom bidrag till täckande av kostnaderna för den svenska gruppens deltagande i unionens XX:de konferens samma år, skola, därest eller i den mån dessa anslag ej dessförinnan tagits i anspråk, få användas såsom bidrag till täckande av *kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp deltagande i den interparlamentariska unionens konferens, som kan komma att äga rum år 1922.*

Riksdagens interparlamentariska grupp deltagande i den interparlamentariska unionens konferens år 1922.

[21]

21:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att under förutsättning att Sverige-Amerikastiftelsen på annat sätt för svensk-

Bidrag till Sverige-Amerikastiftelsen.

[22]

amerikansk ömsesidig upplysningsverksamhet under 1922 anskaffar minst 120,000 kronor samt på de villkor Kungl. Maj:ts eljest må föreskriva såsom bidrag till Sverige-Amerikastiftelsen å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor.

På tilläggsstat för år 1921 har för samma ändamål äskats likaledes ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 59 i statsrådsprotokollet.

Ifrågavarande anslagsäskande avser ett ändamål som förut icke varit med statsmedel understött. Då utskottet under nu rådande ekonomiska situation anser den starkaste begränsning av anslagsbeviljande i dylika fall vara nödvändig, har utskottet funnit sig icke kunna för närvarande tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså beträffande 1922 års stat,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke må vinna riksdagens bifall.

Motioner.

22:o) I en inom första kammaren av herr *E. O. V. Wavrinsky* väckt motion nr 19 har föreslagits, att riksdagen ville även på 1922 års stat uppföra ett anslag av 2,000 kronor till den internationella fredsbyrån i Bern.

Vidare har i en likaledes inom första kammaren väckt motion nr 91 herr *C. Lindhagen* hemställt, att riksdagen ville 1:o återinföra i riksstaten under tredje huvudtiteln ett bidrag till den folkliga fredsbyrån i Bern samt dels höja det i tilläggsstat för 1921 uppförda anslaget från 750 kronor till 2,000 kronor och dels å extra stat för 1922 2:o anslå till dess avdelning, svenska freds- och skiljedomsföreningen, såsom årsbidrag till dess förvaltningskostnader av åtskilliga slag 5,000 kronor, samt till resbidrag till nordiska fredskongressen i Köpenhamn samt internationella unionens generalförsamling 1921 och liknande bidrag 1922 ett årsbelopp av 4,000 kronor eller sammanlagt ett förslagsanslag å högst 9,000 kronor att uppföras dels å tilläggsstat för 1921 och dels å extra stat för 1922.

Utskottet har varit i tillfälle att taga del av en redogörelse rörande internationella fredsbyråns budget under åren 1919 och 1920. Av den samma framgår, att inkomsterna under år 1919 uppgått till 47,689:09

frances, varav 5,053: 44 frances erhållits i form av statsunderstöd. För 1920 beräknas inkomsterna till endast 21,185 frances, varav statsunderstöden till 6,000 frances, i förhoppning att vissa i utsikt ställda dylika bidrag skulle inflyta. De relativt höga inkomsterna under 1919 hänföra sig därtill, att ett upprop från byrån om bidrag i syfte att bibehålla densamma inom Schweiz medfört penninggåvor å sammanlagt 30,874: 55 frances, vilka emellertid överförts till byråns kapitaltillgångar, som år 1919 utgjorde 307,227: 86 frances.

Utgifterna under 1919 utgjorde 42,171: 94 frances och desamma hava för år 1920 beräknats till 34,525: — frances, vadan 1919 utvisar ett överskott av 5,517: 15 och 1920 ett underskott av 13,340 frances. De utgifter under nämnda år, som kunna anses komma byråns egentliga uppgifter tillgodo utgöra jämförelsevis obetydliga belopp, nämligen för utgivandet av dess tidning (2,691: 40 resp. 4,250 frances) samt för bibliotek och propaganda (1,696: 91 resp. 600 frances). Huvuddelen av utgifterna har däremot utgjorts av arvoden till personalen, för vilket ändamål utbetalats 23,496: 95 resp. 18,400 frances, samt utgifter för byråns fastighet.

Utskottet finner ej de upplysningar, som sålunda stått till buds rörande byråns förutsättningar att arbeta för sitt syfte och den verksamhet den utövat, numera motivera bidrag av svenska statsmedel.

Utskottet kan ej heller biträda herr Lindhagens motion i vad den avser understöd åt svenska freds- och skiljedomsföreningen.

Utskottet hemställer alltså,

- a) att herr Wavrinskys motion nr 19: I och herr Lindhagens motion nr 91: I, den sistnämnda i vad densamma avser anslag å 1922 års stat till internationella fredsbyrån i Bern icke må av riksdagen bifallas;
- b) att herr Lindhagens motion nr 91: I, i vad den rör anslag för år 1922 till svenska freds- och skiljedomsföreningen ej heller må vinna riksdagens bifall.

23:o) I en inom första kammaren väckt motion nr 92 har herr C. Lindhagen hemställt, att riksdagen vid behandlingen av de under tredje huvudtiteln äskade anslagen till interparlamentariska fredsgruppen och dess överavdelningar ville uttala och till regeringen framföra sin uppfattning: *Motion.*

att det vore angeläget om svenska folkets valda representanter erhöle mera omedelbart inflytande på utrikespolitiken och icke företrädesvis en enskild förening;

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 3 häft. (Nr 3 A, 3 B.) 7

att det vore önskligt att nordiska interparlamentariska förbundet understundom sammanträdde, såsom dess stadgar förutsätta, i kongresser och icke bara i delegerademöten;

samt att det likaledes förtjänade övervägas, huruvida ej folkrepresentanterna i olika länder och särskilt i de nordiska länderna kunde omedelbart och med lika rätt för alla sammanföras till gemensamma sammanträffanden och förhandlingar.

Utskottet, som icke finner skäl föreligga för riksdagen att göra något uttalande i det av herr Lindhagen berörda ämne, hemställer,

att herr Lindhagens ifrågarande motion icke må vinna riksdagens bifall.

D. Diverse.

*Rese- och
flyttnings-
ersättning,
inspektio-
ner, för
tillfälliga
uppdrag.*

[23]

24:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23), att ordinarie förslagsanslaget rese- och flyttningsersättning, inspektioner, tillfälliga uppdrag, nu uppgående till 165,000 kronor, må i riksstaten för år 1922 uppföras med förhöjt belopp av 280,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 18 mars 1921 till riksdagen avlåten proposition (nr 319), bland annat, med ändring av ovanberörda framställning föreslagit riksdagen besluta, att ifrågavarande anslag skall i riksstaten för år 1922 upptagas med 550,000 kronor.

Beträffande detta förslag yttrar sig utskottet i särskilt utlåtande denna dag; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

*Underhåll
och repara-
tioner av
statens
fastigheter i
utlandet,
möbler m. m.*

[6]

25:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att under rubriken ekiperingspenningar, möbler, reparationer m. m., i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 70,000 kronor.

Såsom utskottet under punkt 5:o anført, finner utskottet icke ändamålsenligt, att ifrågavarande olika behov tillgodoses under ett och samma anslag, varför utskottet föreslagit, att i riksstaten för år 1922 under rubriken ekiperingspenningar liksom hittills uppföres ett särskilt ordinarie förslagsanslag.

Utskottet har inhämtat, att under förflutna år för bestridande av kostnader för reparationer och underhåll av statens fastigheter i utlandet anlåtats dels tredje huvudtitelns besparingar dels ock i viss utsträckning de hyresmedel, som inflyta från statens fastighet i Konstantinopel. Då

från och med år 1922 de ordinarie avlöningsanslagen förändras från att vara bestända anslag till förslagsanslag, kunna besparingar framdeles uppkomma endast i ringa omfattning. Även de från fastigheten i Konstantinopel inflytande hyresmedlen måste på grund av den turkiska valutans starka depreciering beräknas till relativt lågt belopp. Då sistnämnda medel jämväl anlitas för täckande av ett flertal årliga mindre utgiftsposter för beskickningens i Konstantinopel ekonomi m. m., torde för här ifrågakvarande ändamål icke kunna påräknas ett större belopp än omkring 12,000 kronor om året.

Då det anslag, varom här är fråga, tillika är avsett för bestridande av kostnader för möblering av ekonomi- och representationsavdelningarna i beskickningshusen, varom sakkunniga uttalat sig i betänkandet å sid. 146 o. ff., ävensom för täckande av å dessa hus vilande vattenavgifter samt vissa andra onera, synes det utskottet, att anslaget icke bör beräknas lägre än till 35,000 kronor samt erhålla karaktären av reservationsanslag.

I detta sammanhang har utskottet, med hänsyn till de senare årens erfarenhet angående de förhållanden under vilka förvärv av fastigheter utomlands för beskickningar eller konsulat i vissa fall ägt rum, velat framhålla önskvärdheten av, att i de fall där sådant förvärv synes kunna ske på för svenska staten exceptionellt fördelaktiga villkor, och där på grund av försäljningsanbudets beskaffenhet tiden icke tillåter inhämtande av riksdagens medgivande till köpet, möjlighet beredes Kungl. Maj:t att utan sådant medgivande avsluta detsamma. I anslutning till denna uppfattning har utskottet ansett sig böra uttala, att från riksdagens sida intet synes böra vara att erinra, därest, under nämnda förutsättningar, Kungl. Maj:t för ändamålet disponerar ett belopp av högst 500,000 kronor av anslaget till oförutsedda utgifter.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må under rubriken underhåll och reparationer av statens fastigheter i utlandet, möbler m. m. i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie reservationsanslag 35,000 kronor.

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24), att ordinarie förslagsanslaget skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus m. m. nu uppgående till 350,000 kronor må i riksstaten för år 1922 uppföras med ett förhöjt belopp av 800,000 kronor.

Från detta anslag skulle bl. a. utgå de kostnader för uppvärmning och belysning av statens fastigheter i utlandet, som enligt den kungl.

Skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus m. m.

[24]

propositionen borde bestridas av statsverket eller $\frac{3}{4}$ av totalutgifterna. Utskottet anser såsom å sid. 7 anförts, att bidragen till belysning och uppvärmning av statens fastigheter i utlandet böra utgå med fasta belopp. I den mån dessa bidrag på grund av rådande höga priser ej räcka för ändamålet, torde hänsyn därtill böra tagas vid beräkningen av de extra ortstilläggen.

Utskottet har inhämtat, att förevarande anslag jämväl under 1920 på ett anmärkningsvärt sätt överskridits, och finner sig utskottet med hänsyn härtill böra framhålla angelägenheten av att all möjlig sparsamhet iakttages, samt att i sådant syfte verksam kontroll övas från utrikesdepartementet beträffande omfattningen av de anspråk på medel av ifrågasvarande anslag, som framställas från beskickningar och konsulat ävensom rörande sagda medels användning. Då besparingar på så sätt torde kunna vinnas, synes anslaget kunna begränsas till 550,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må uppföra ordinarie förslagsanslaget skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus m. m. i riksstaten för år 1922 med ett till 550,000 kronor förhöjt belopp.

Tryckningskostnader.

[25]

27:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25), att ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader nu uppgående till 15,050 kronor må i riksstaten för år 1922 uppföras med ett förhöjt belopp av 30,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 61 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, vilket anser, att så stor höjning av anslaget, som av Kungl. Maj:t föreslagits, icke bör ifrågakomma, hemställer,

att riksdagen må uppföra ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader i riksstaten för år 1922 med ett till 20,000 kronor förhöjt belopp, dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.

[26]

28:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att under rubriken upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie bestämt anslag, 150,000 kronor.

Beträffande utredning i ämnet får utskottet hänvisa till sakkunigebetänkandet sidd. 44, 65 och 184.

Av statsfinansiella skäl anser sig utskottet icke kunna tillstyrka högre anslag för ändamålet än 135,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* på extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 135,000 kronor.

29:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att till fortsatt utgivande av Sveriges traktater å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, av 13,000 kronor.

Sveriges traktater.

[27]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet (sid. 63).

Utskottet uppskattar till fullo värdet ur historisk och politisk synpunkt av att ifrågavarande verk bringas till fullbordan, på sätt av Kungl. Maj:t avsetts. Anslaget synes emellertid böra beräknas något lägre än vad i propositionen föreslagits, särskilt i betraktande av att såväl papperspris som tryckningskostnader kunna antagas ytterligare nedgå.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *fortsatt utgivande av Sveriges traktater* å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 9,000 kronor.

30:o) I förslaget till riksstat för år 1922 har Kungl. Maj:t upptagit ordinarie förslagsanslaget kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m. med oförändrat belopp av 150,000 kronor.

Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

Med hänsyn till de upplysningar utskottet inhämtat angående den jämförelsevis begränsade omfattning, vari ifrågavarande anslag av utrikesdepartementet kan förväntas bliva taget i anspråk, finner utskottet, att detsamma må kunna fastställas till ett vida lägre belopp än det av Kungl. Maj:t föreslagna. Utskottet hemställer,

att riksdagen må uppföra ordinarie förslagsanslaget kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m. i riksstaten för år 1922 med ett till 75,000 kronor sänkt belopp.

31:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att under rubriken extra utgifter i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie reservationsanslag av 40,000 kronor.

Extra utgifter.

[28]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 64 i statsverkspropositionen.

Då utskottet, med hänsyn till att besparingar för framtiden endast i jämförelsevis ringa mån kunna väntas uppkomma under tredje huvudtiteln, finner behovet av ett särskilt anslag för extra utgifter väl motiverat, särskilt vid början av ett år, innan riksdagen må hava hunnit bevilja medel för uppkommande oförutsett behov, har utskottet ansett sig böra tillstyrka beviljandet av ett dylikt anslag ehuru till lägre belopp än det av Kungl. Maj:t föreslagna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må under rubriken extra utgifter i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie reservationsanslag 30,000 kronor.

32:o) Beträffande övriga här ej särskilt omförmälda ordinarie anslag under tredje huvudtiteln har utskottet icke att föreslå annan ändring än att förslagsanslaget till ålderstillägg bör ur riksstaten uteslutas.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen må, med uteslutande av förslagsanslaget till ålderstillägg, i riksstaten för år 1922 upptaga övriga ordinarie anslag med oförändrade belopp.

Stockholm den 31 maj 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, N. A. Nilsson, H. F. Lamm, J. Nilsson*, i Skottlandshus, *H. M. Bäckström, J. L. Widell, O. U. B. Olsson, C. G. Ekman, O. Bergqvist, E. A. Hallin, C. P. V. Nilsson* och *J. Nilsson* i Malmö samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *L. J. Carlsson-Frosterud, S. E. J. Lübeck, W. Bäckström, J. Erlansson, K. A. Westman, A. E. Ljungberg* och *S. J. Karlsson* i Nynäshamn;

med undantag därav att i behandlingen av punkterna 21—32 deltagit herr *J. P. Jespersson* i st. f. herr *O. Bergqvist* och herr *K. E. W. Söderhielm* i st. f. herr *P. Nilsson* i Bonarp.

Reservationer

vid punkt 21 (bidrag till Sverige-Amerikastiftelsen) av herr *O. U. B. Olsson*.

vid punkt 22 (motion angående understöd åt internationella fredsbyrån i Bern) av herr *C. G. Ekman*.

(Bilaga.)

Förslag

till

kungörelse angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, å diplomatisk och konsulär personal.

Ifrågavarande reglemente skall från och med den 1 januari 1922 äga tillämpning å diplomatisk och konsulär personal, varvid följande särskilda bestämmelser skola lända till efterrättelse.

A. Beträffande personal anställd i utrikesdepartementet:

- 1:o) Vad i 13 § 2 mom. i reglementet stadgas i fråga om tjänsteman vid centralt verk skall äga motsvarande tillämpning ifråga om diplomatisk eller konsulär tjänsteman i utrikesdepartementet.
- 2:o) Kabinettssekreterare, som är gift, äger såsom bidrag till representationskostnader åtnjuta ett årligt belopp av 3,000 kronor att utbetalas i den ordning, som beträffande lön är i reglementet stadgat.

B. Beträffande personal anställd utom landet:

- 1:o) Förutom lön enligt reglementet äger tjänsteman åtnjuta ortstillägg vid tjänst, varmed sådant enligt särskild stat är förenat.
Om åtnjutande i visst fall av fri bostad i staten tillhörigt hus jämte bidrag till kostnad för uppvärmning och belysning av sådan skall lända till efterrättelse vad i staten för ortstillägg stadgas.
- 2:o) Oavsett vad i 2 § 2 mom. i reglementet stadgas äger Kungl. Maj:t förordna, från vilken dag lön skall utgå.
Ortstillägg utgår från och med den dag, då tjänsteman tillträder tjänst, varmed sådant är förenat, till och med den dag, då han upphör att utöva samma tjänst.
- 3:o) Såsom tillägg till 3 § i reglementet skall gälla, att tjänsteman icke må driva handel eller annan näring.

- 4:o) Ort utom landet skall städse anses tillhöra den i 9 § i reglementet upptagna ortgruppen G.
- 5:o) Tjänsteman äger uppbära oavkortad lön, förutom i fall som i 15 § i reglementet omförmälas, jämväl efter Kungl. Maj:ts prövning för den tid eller viss del därav, då han i anledning av utnämning eller förordnande att bestrida tjänst å annan ort befinner sig på resa mellan den förutvarande och den nya tjänstgöringsorten.
- 6:o) Vad om åtnjutande av lön är i 16 § 2 mom. i reglementet stadgat skall äga motsvarande tillämpning med avseende å tjänsteman, som är anställd i land med tropiskt eller halvtropiskt klimat och vilken angripits av svårare klimatsjukdom i akut form, ävensom tjänsteman, som å utländsk tjänstgöringsort angripits av där epidemiskt uppträdande svårare sjukdom, som icke alls eller allenast i sällsynta fall förekommer inom riket.
- Huruvida eller i vilken mån ortstillägg skall utgå i fall, som här eller i 16 § 2 mom. i reglementet avses, bestämmes av Kungl. Maj:t.
- 7:o) Vad i 19 § 1 mom. i reglementet stadgas om skyldighet att såsom vikarie bestrida befattning skall gälla utan den i nämnda moment stadgade tidsbegränsning och avse jämväl befattning i tjänstemannens egen lönegrad. Vid vikariat i egen lönegrad utgår ej vikariatsersättning.
- Beträffande åtnjutande av ortstillägg vid vikariat skall, där ej Kungl. Maj:t för särskilt fall annorlunda förordnar, gälla, att vikarien äger, mot avstående i förekommande fall av eget ortstillägg, åtnjuta, där vikariatet avser befattning såsom chef för beskickning, generalkonsulat eller konsulat, hälften av med denna befattning förenat ortstillägg eller motsvarande belopp, men eljest hela ortstillägget för den andra befattningen eller däremot svarande belopp; dock att tjänsteman, som förordnas att under semester bestrida annan befattning å den ort, där han är anställd, ej härför må åtnjuta förhöjt ortstillägg.
- 8:o) Tjänsteman, som av hänsyn till förhållandet till främmande makt hemkallas från tjänst, som han innehar utomlands, må, där Kungl. Maj:t prövar det för tjänsten erforderligt, med bibehållna avlöningsförmåner förordnas att tjänstgöra i utrikesdepartementet för handläggning av ärenden, som beröra

hans verksamhetsområde. Vad nu nämnts skall gälla även med avseende å tjänsteman i fall, då med hänsyn till kännedom om vissa förhållanden i det land, varest tjänstemannen är anställd, eller särskild sakkunskap, som han må äga, eller på grund av annan än ovan avsedd omständighet hans tjänstgöring i utrikesdepartementet prövas vara för departementets verksamhet av synnerligt värde.

9:o) I stället för vad i 21 § i reglementet stadgas angående semester skall gälla:

a) Sändebud, generalkonsul, legationsråd, konsul, förste legationssekreterare eller vicekonsul äger, där sådant utan olägenhet kan ske, åtnjuta semester under 60 dagar.

Andre legationssekreterare, andre vicekonsul eller kanslist äger under nyss sagd förutsättning åtnjuta semester under 45 dagar.

b) Befattningshavare, som tjänstgör i Nord-Amerika eller i Nord-Afrika, må för besök i hemlandet åtnjuta i följd icke blott honom för löpande år tillkommande semester utan jämväl semester för det näst föregående året, i den mån sådan icke redan av honom åtnjutits.

Befattningshavare, som tjänstgör i Asien, i Syd-Amerika eller i Syd-Afrika, må under samma förutsättningar åtnjuta i följd semester för löpande och näst föregående två år.

Befattningshavare, som tjänstgör i Australien, må under enahanda förutsättningar åtnjuta i följd semester för löpande och näst föregående tre år.

Därjämte må i detta moment avsedda befattningshavare ävensom befattningshavare å avlägset belägna orter inom Europa, där Kungl. Maj:t prövar skäligt sådant medgiva, utöver dem tillkommande semester åtnjuta ledighet på samma villkor, som för semester äro stadgade, under den tid, som åtgår för resa till och från hemlandet, eller del därav.

c) Har tjänsteman för att efter åtnjutande av semester åter inställa sig till tjänstgöring försäkrat sig om lägenhet för avresa på sådan tid, att han enligt fastställd tidtabell eller turlista skolat inträffa å tjänstgöringsorten före ledighetens utgång, skall det, där han prövas hava planlagt sin resa med nödig omsorg, icke föras honom till last, om han till följd av försening av järnvägståg eller ångfartyg eller

annan därmed jämförlig omständighet senare framkommer till tjänstgöringsorten.

d) Kungl. Maj:t äger på därom gjord framställning, dock ej oftare än en gång vart tredje år, bevilja bidrag till kostnaden för hemresa under semester för befattningshavare, som tjänstgör vid beskickning eller konsulat i land utom Europa; dock må, där särskilda skäl därför tala, befattningshavare vid beskickningen i Rio de Janeiro och vid generalkonsulatet i Shanghai tilldelas sådant bidrag en gång vart annat år. Bidrag till resa må endast undantagsvis tilldelas kanslist oftare än en gång vart fjärde år.

Sådant bidrag, som i detta moment avses, må icke beviljas till högre belopp, än som motsvarar kostnaden för biljett utan kosthåll för tjänstemannen till Stockholm och åter till tjänstgöringsorten.

Kungl. Maj:t äger föreskriva de villkor för åtnjutande av resebidrag, som må finnas lämpliga.

- 10:o) Försättes tjänsteman i disponibilitet, må Kungl. Maj:t tillerkänna honom expektansarvode, vilket dock ej må sättas till högre belopp än lönen för den befattning han innehaft, minskad med det i 16 § 1 mom. i reglementet stadgade tjänstledighetsavdrag.
- 11:o) Tjänsteman i någon av lönegraderna A:2 eller A:3, som första gången förordnas att innehava befattning såsom chef för beskickning, äger uppbära ekiperingspenningar, om med befattningen följer förmånen av fri bostad i staten tillhörigt hus, med 10,000 kronor och i annat fall med 30,000 kronor. Beskickningschef, som åtnjuter fri bostad i staten tillhörigt hus och förflyttas till enahanda befattning vid annan beskickning, där sådan förmån ej åtnjutes, äger, därest han ej tidigare varit chef för dylik beskickning, uppbära i ekiperingspenningar 20,000 kronor.
- 12:o) Avlider tjänsteman utom riket å ort inom det land, där han tjänstgör, utgår i 32 § i reglementet omnämnd begravningshjälp med belopp, som Kungl. Maj:t prövar skäligt.
-

Verkliga utgifter.

III. Tredje huvudtiteln. Utrikesdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.					
1	Departementschefen, ministern för utrikes ärendena	36,000			
2	Övergångsavlöning för departementschefen, ministern för utrikes ärendena, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,000		
3	Departementet, <i>förslagsanslag</i>	470,000			
4	Arvoden åt viss extra personal i departementet m. m., <i>förslagsanslag</i>		51,000	506,000	54,000
B. Sveriges representation i utlandet.					
1	Beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i>	1,715,000			
2	Arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen, <i>förslagsanslag</i>		237,000		
3	Tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet, <i>förslagsanslag</i> , högst		30,000		
4	Extra ortstillägg åt ordinarie och extra personal i utrikesrepresentationen, <i>förslagsanslag</i> , högst ..		500,000		
5	Ekiperingspenningar, <i>förslagsanslag</i>	30,000			
6	Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsulter, <i>förslagsanslag</i> , högst	120,000			
7	Ersättningar till olönade konsulter, <i>förslagsanslag</i> ..	100,000			
8	Personliga gottgörelser för mistade konsulatavgifter, <i>förslagsanslag</i> , högst		5,000		
9	Attachéer (aspiranter), <i>reservationsanslag</i>	56,000			
10	Förstärkning av reservationsanslaget till attachéer (aspiranter), <i>förslagsanslag</i> , högst		44,000		
11	Militär- och marinattachéer	40,000			
12	Handelsattachéer, <i>reservationsanslag</i>	40,000			

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 3 häft. (Nr 3 A.)

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
13				
		140,000		
14		50,000		
15	55,000			
16		55,000	2,156,000	1,061,000
C. Internationella byråer m. m.				
1		6,100		
2		10,000		
3		70,000		86,100
D. Diverse.				
1	* 280,000			
2	35,000			
3	550,000			
4	20,000			
5	35,000			
6		135,000		
7	75,000			
8		9,000		
9	75,000			
10	30,000		1,100,000	144,000
	Summa		3,762,000	1,345,100

* Beträffande detta belopp avgives särskilt utlåtande.